

[ฉลองรัฐ หน้า 7-28]

การประกอบสร้างการก่อการร้ายในภาพยนตร์นานาชาติ*

The Construction of Terrorism in International Films.

ฉลองรัฐ เหมอมาลัยชลมารค** วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

Chalongrat Chermanchonlamark. College of Communication Arts. Rangsit University.

Email : Chch_ch@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้คือ 1 เพื่อศึกษาถึงลักษณะการประกอบสร้างการก่อการร้ายในภาพยนตร์นานาชาติ 2 เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการประกอบสร้างการก่อการร้ายในภาพยนตร์นานาชาติ การดำเนินการวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ประเภทการวิเคราะห์ข้อความ (Textual Analysis) สำหรับภาพยนตร์ที่นำมาศึกษาประกอบด้วยภาพยนตร์นานาชาติที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับก่อการร้ายจำนวน 10 เรื่อง โดยภาพยนตร์ทุกเรื่องออกเผยแพร่ในช่วงเวลาระหว่างปี ค.ศ. 2001-2018 ทางด้านการวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการพรรณนา ส่วนการค้นหาคำความรู้ตามวัตถุประสงค์ทั้งสองข้อ ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีการเล่าเรื่อง (Narrative) ทฤษฎีประเภทของภาพยนตร์ (Genre) และทฤษฎีการก่อการร้าย (Terrorism) เป็นกรอบในการวิจัย

ผลการวิจัยได้ข้อสรุปดังนี้

1 การประกอบสร้างการก่อการร้ายในภาพยนตร์นานาชาติมีลักษณะดังนี้ 1.1 ตัวละครในภาพยนตร์สามารถแบ่งได้เป็นสองกลุ่มหลักคือ กลุ่มตัวละครพระเอกซึ่งส่วนมากเป็นเจ้าหน้าที่รัฐ และกลุ่มตัวละครผู้ร้ายซึ่งส่วนมากเป็นผู้ก่อการร้าย อย่างไรก็ตามมีภาพยนตร์บางเรื่องที่ประกอบสร้างให้ผู้ก่อการร้ายเป็นพระเอก 1.2 ความขัดแย้งในภาพยนตร์ สามารถแบ่งเป็นสามกลุ่มหลักได้แก่ ความขัดแย้งระหว่างชาติตะวันตกและพันธมิตรกับชาติอาหรับและมุสลิม ความขัดแย้งอุดมการณ์ทางการเมือง และความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับรัฐบาล 1.3 พื้นที่ในภาพยนตร์ สามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มคือ พื้นที่ในประเทศและพื้นที่นานาชาติ โดยภาพยนตร์ส่วนมากนำเสนอให้เห็นว่าผู้ก่อการร้ายมักปฏิบัติการเป็นเครือข่ายการก่อการร้ายข้ามชาติ พื้นที่ก่อการร้ายส่วนใหญ่จึงเป็นพื้นที่นานาชาติ 1.4 เวลาในภาพยนตร์ ถูกประกอบสร้างขึ้นเป็นสองยุคคือ ยุคสงครามเย็น และยุคการก่อการร้ายสมัยใหม่ โดยภาพยนตร์ส่วนใหญ่เน้นการนำเสนอเหตุ

* งานวิจัยชิ้นนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากสถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยรังสิต ปี 2560

** ฉลองรัฐ เหมอมาลัยชลมารค (ผศ.ดร.) : ผู้อำนวยการหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเขียนบทและการกำกับภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

วารสารวิชาการระดับชาติที่ได้รับการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กลุ่มที่ 1

ก่อนการร่ายในยุคการก่อการร้ายสมัยใหม่ เนื่องด้วยมีความร่วมสมัยและเป็นการก่อการร้ายที่มียุทธวิธีหลากหลาย โดยการก่อการร้ายยุคสงครามเย็นผู้ก่อการร้ายมักทำงานเป็นขบวนการ ขณะที่ยุคการก่อการร้ายสมัยใหม่ผู้ก่อการร้ายสามารถก่อเหตุเพียงลำพัง (Lone Wolf) 1.5 มุมมองการเล่าเรื่อง ภาพยนตร์ที่นำมาศึกษามีการประกอบสร้างภาพยนตร์ด้วยมุมมองหลักสามมุมมอง ได้แก่ มุมมองจากผู้ก่อการร้าย มุมมองจากเจ้าหน้าที่รัฐ และมุมมองแบบผสมผสาน โดยภาพยนตร์ส่วนใหญ่ใช้มุมมองแบบผสมผสาน คือเล่าเรื่องผ่านมุมมองทั้งของผู้ก่อการร้าย เจ้าหน้าที่รัฐ และมักมีการผสมผสานมุมมองของประชาชนด้วย 1.6 การจบเรื่อง ภาพยนตร์ส่วนใหญ่มีการประกอบสร้างจุดจบของเรื่องแบ่งเป็นสองกลุ่มคือ จบเรื่องโดยกลุ่มผู้ก่อการร้ายถูกกำจัด และจบเรื่องโดยผู้ก่อการร้ายไม่ถูกกำจัด โดยภาพยนตร์ส่วนใหญ่เลือกจบเรื่องโดยให้ผู้ก่อการร้ายถูกกวาดล้าง เพราะเหตุผลที่ว่าภาพยนตร์ส่วนมากมองว่าการก่อการร้ายไม่ว่าจะด้วยวัตถุประสงค์ใดๆก็ตามล้วนเป็นภัยแก่ความสงบสุขของประชาชน ดังนั้นการกำจัดผู้ก่อการร้ายจึงเป็นสิ่งที่รัฐจำเป็นต้องทำอย่างเด็ดขาด

2 ปัจจัยที่มีผลต่อการประกอบสร้างการก่อการร้ายในภาพยนตร์นานาชาติ ประกอบด้วยปัจจัยสำคัญ 2 ด้านคือ ปัจจัยภายในอุตสาหกรรมภาพยนตร์ และ ปัจจัยภายนอกอุตสาหกรรมภาพยนตร์ ซึ่งมีข้อสรุปดังต่อไปนี้

2.1 ปัจจัยภายในอุตสาหกรรมภาพยนตร์ ประกอบด้วยปัจจัยย่อยคือ 2.1.1 ปัจจัยด้าน Genre ของภาพยนตร์ โดยภาพยนตร์ที่นำมาศึกษาทั้งหมดมีการประกอบสร้างภาพยนตร์ตามแนวทางของ Genre แบ่งได้สามกลุ่มคือ กลุ่มภาพยนตร์สืบสวน กลุ่มภาพยนตร์ชีวิต และกลุ่มภาพยนตร์บู๊ โดยภาพยนตร์ส่วนมากใช้การประกอบสร้างตามแนวทางของภาพยนตร์บู๊เป็นหลัก รองลงมาคือภาพยนตร์สืบสวน และภาพยนตร์ชีวิต ซึ่งการที่ภาพยนตร์นานาชาตินิยมสร้างตาม Genre ภาพยนตร์บู๊เป็นส่วนมาก ก็ด้วยเหตุผลทางการตลาดที่ภาพยนตร์บู๊สามารถเข้าถึงตลาดภาพยนตร์ในวงกว้างได้ อย่างไรก็ตามก็ภาพยนตร์หนึ่งเรื่องนั้นสามารถผสมผสาน Genre ได้หลากหลาย 2.1.2 ปัจจัยด้านชนิดของเรื่องเล่า ผลจากการวิจัยพบว่า ภาพยนตร์นานาชาติมีการนำชนิดของเรื่องเล่าสองชนิดมาประกอบสร้างเป็นภาพยนตร์คือ เรื่องเล่าประเภทเรื่องจริง และเรื่องเล่าประเภทเรื่องแต่ง โดยภาพยนตร์ส่วนมากสร้างขึ้นจากเรื่องจริงเป็นหลัก เพราะเหตุก่อการร้ายในปัจจุบันมีปริมาณมากและเกือบทุกเหตุการณ์ล้วนมีความขัดแย้งที่น่าสนใจจนสามารถนำมาประยุกต์ผลิตเป็นภาพยนตร์ได้ไม่จำกัด ขณะที่ภาพยนตร์ส่วนน้อยสร้างมาจากเรื่องแต่ง แต่แม้สร้างขึ้นจากเรื่องแต่งแต่ภาพยนตร์กลุ่มนี้ก็มักมีการเชื่อมโยงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคมด้วย

2.2 ปัจจัยภายนอกในอุตสาหกรรมภาพยนตร์ ประกอบด้วยปัจจัยย่อยสองข้อดังนี้คือ 2.2.1 บริบททางศาสนา หมายถึงบริบททางศาสนาที่มีผลต่อการประกอบสร้างภาพยนตร์โดยผลจากการวิจัยพบว่าภาพยนตร์นานาชาติที่เกี่ยวกับการก่อการร้ายถูกประกอบสร้างขึ้นโดยผู้ผลิตจากประเทศสองกลุ่ม กลุ่มหนึ่งคือผู้ผลิตที่อยู่ในบริบทของศาสนาอิสลาม ซึ่งจะประกอบสร้างภาพยนตร์โดยนำเสนอทัศนะแบบอิสลาม มักนำเสนอให้เห็นว่า อิสลามเป็นศาสนาที่รักสันติ และมักแสดงท่าทีเห็นใจกลุ่มก่อการร้ายที่ก่อเหตุรุนแรงเพราะมีแรงกดดันมาจากกลุ่มคนนอกศาสนา ส่วนภาพยนตร์อีกกลุ่มคือผู้ผลิตที่อยู่ในบริบทของศาสนาอื่น ซึ่งภาพยนตร์กลุ่มนี้มักไม่แสดงออกถึงประเด็นทางศาสนา แต่ให้ความสนใจไปที่เรื่องของความขัดแย้งทางอุดมการณ์และทางการเมือง 2.2.2 บริบททางการเมืองและสังคม สามารถจำแนกผู้ผลิตภาพยนตร์ตามบริบทนี้ได้สามกลุ่มคือ 2.2.2.1 ผู้ผลิตในกลุ่มชาติสหรัฐและพันธมิตร กลุ่มนี้เป็นผู้ผลิตภาพยนตร์จำนวนมากที่สุด เพราะมีความเจริญด้านการผลิตภาพยนตร์มากกว่าประเทศอื่นๆ ภาพยนตร์ในกลุ่มนี้ผลิตมักเกี่ยวข้องกับประเด็นการก่อการร้ายที่มีสาเหตุมาจากผู้ก่อการร้ายต่อต้านวัฒนธรรมตะวันตกและระบอบทุนนิยม รวมถึงต่อต้านการที่สหรัฐและพันธมิตรให้การสนับสนุนอิสราเอลในการก่อตั้งประเทศบนดินแดนปาเลสไตน์ 2.2.2.2 ผู้ผลิตในกลุ่มชาติ

วารสารวิชาการระดับชาติที่ได้รับการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กลุ่มที่ 1

อาหรับและมุสลิม ชาติที่อยู่ในบริบททางสังคมและการเมืองกลุ่มนี้มักประกอบสร้างให้ สหรัฐและพันธมิตร เป็นผู้รุกรานชาติอาหรับและมุสลิม และนำความเสื่อมโทรมมาสู่ชาวอาหรับและมุสลิม อย่างไรก็ตามภาพยนตร์จากชาติกลุ่มนี้มักสอดแทรกแง่มุมที่ว่า การใช้ความรุนแรงไม่ใช่วิธีการเหมาะสมในการต่อต้านชาติตะวันตก 2.2.2.3 ผู้ผลิตในกลุ่มชาติเอเชีย ภาพยนตร์ที่ผลิตจากกลุ่มนี้จะมีลักษณะต่างไปจากกลุ่มอื่นเพราะมีบริบททางสังคมและการเมืองที่แยกไปจากประเทศอื่นๆ ภาพยนตร์ในกลุ่มนี้จะเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ร้ายในประเทศ เป็นความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับรัฐบาลที่ปกครองประเทศ และมีการประกอบสร้างที่แสดงให้เห็นว่าการก่อการร้ายอาจเกิดเพราะประชาชนไม่พึงพอใจรัฐบาล หรืออาจเกิดจากการที่รัฐเป็นผู้สร้างสถานการณ์ก่อการร้ายขึ้นมาเอง

คำสำคัญ : การประกอบสร้าง, การก่อการร้าย, ภาพยนตร์

Abstract

The objectives of this research were (1) To study the characteristics of the construction of terrorism in international films and (2) To study the factors that affect the construction of terrorism in international films. Qualitative research in the type of textual analysis was used as the research procedure. The films that were used in this study consist of 10 international films with content related to terrorism. All films were broadcasted during 2001-2018. The data was analyzed by using the descriptive method. In searching for the body of knowledge according to both objectives, the researcher used the theory of narrative, film genre, and terrorism as the conceptual framework.

The summary of the research was:

1. The characteristics of the construction of terrorism in the international films were 1.1 Characters in the films could be divided into two main groups, which were the leading actors who were mostly government officers and western people, and the villains who were mostly terrorists and radical Muslims; 1.2 The conflicts in the film could be divided into 3 main groups, which were conflicts between western nations and the alliance with Arabic nations and Muslims, conflicts about political ideology and religion, and conflicts between people and the government; 1.3 The scenes in the film could be divided into 2 groups, which were domestic areas and international areas. Most films often showed that the terrorists often acted as a transnational terrorist network. Therefore, the terrorist areas were often in international areas; 1.4 The period/time in the films were constructed to be in two eras, which were the Cold War era and the Modern Terrorism era. Most films often presented terrorism in the Modern Terrorism Era because it is contemporary and its terrorist strategies were various. The terrorists in the Cold War era often worked as a movement whereas the terrorists in the Modern Terrorism era could act alone (Lone Wolf); 1.5 Regarding the point of view of the story, the films in this study were constructed to have 3 main points of view, which were the point of view from the villains, government officers, and a combination. Most films used the combination method, which was the narration through the point of view of the terrorists, government officers, and the public; and 1.6 The ending of the films was divided into 2 groups, which were endings where the terrorists were defeated and endings where the terrorists were not

defeated. Most films ended in a way that the terrorists were purged due to the reason that most films often had the opinion that terrorism, regardless of the objectives, is at threat to the peace of the overall public. Therefore, the purge of terrorists was something that the government had to do.

2. The factors that affected the construction of terrorism in the international films consisted of 2 main aspects, which were the internal factors of the film industry and the external factors of the film industry. The summary was:

2.1 The internal factors of the film industry consisted of 2 sub-factors, which were 2.1.1 Film Genre: There were 3 groups of film genres that were constructed in the films in this study, which were detective, drama, and action. Most films in this study were mainly constructed according to the approach of action films, following by detective and drama films. The international films often produced action films because, according to marketing reasons, action films can reach a wider film market. However, each film combined various genres together; and 2.1.2 Types of Narrative: According to the research results, it was found international films used 2 types of narrative to construct the films, which were non-fiction and fiction. Most films were mainly produced from a true story because there is a high volume of terrorism at present and almost all incidents had interesting conflicts that could be constructed into a film. At the same time, the minority of films were constructed from non-fiction. However, they were often linked with real terrorism that occurred in society.

2.2 The external factors of the film industry consisted of 2 sub-factors, which were 2.2.1 Religious Context meaning religious context that affected the construction of the film production. According to the research results, it was found that the international films related with terrorism were produced by two groups of countries. The first group was the films that were produced in the context of Islamic countries, which were constructed by presenting the opinions in an Islamic way and constructing in a way to present that Islam is a religion that loves peace. The films from this group often expressed their empathy to the terrorists who caused trouble because it was believed that Muslims received pressure from people in other religions. The second group was the films that were produced in Non-Islamic countries. This group of films did not express the religion aspect, but often emphasized the construction of narration about the conflict of ideology and politics; and 2.2.2. Political and Social Context: According to the study, the producers according to this context can be categorized into 3 groups, which were 2.2.2.1 The producers in the United States of America and its alliances were the greatest number of producers because film production in this group was more developed than other countries. The films that these countries produced were often related with terrorism from an anti-western culture and anti-capitalism, including the resistance to the United States and its alliances who supported Israel in establishing a country in Palestine; 2.2.2.2 The producers in the Arab nations and Muslims in the social and political context often constructed the United States and its alliances as invaders of Arabs and Muslims who bring decadence to Arabs and Muslims. However, the films from these nations often inserted the

วารสารวิชาการระดับชาติที่ได้รับการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กลุ่มที่ 1

viewpoint that violence was not a suitable method to resist the Western nations; and 2.2.2.3 The producers in Asian countries produced the films with different characteristics from other groups because their social and political contexts were different from other countries. The films were often related with domestic terrorism, emphasizing conflicts between the public and the government. At the same time, there was the construction of the truth that terrorism might occur because the public was not satisfied with the government or it might be because the government had created the terrorism itself.

Keywords : Construct, Terrorism, Film

บทนำ

การก่อการร้าย (Terrorism) เป็นคำที่มีความหมายหลากหลายขึ้นอยู่กับผู้ให้คำนิยาม Burke, Roger Hopkins. (2009:322) ให้ความหมายของคำนี้ว่า “การก่อการร้ายเป็นคำที่ละเอียดอ่อน แต่เกี่ยวข้องกับ การสร้างความหวาดกลัวโดยใช้การกระทำที่รุนแรง ซึ่งผู้ก่อเหตุจะมีข้ออ้างหรือข้อเรียกร้องในการก่อความรุนแรง แต่ละครึ่ง” ขณะที่ Abadinsky, Howard (2007:5) ระบุถึงพฤติกรรมของผู้ก่อการร้ายว่า “ผู้ก่อการร้ายมักจะเลือกเหยื่อแบบสุ่ม ซึ่งเหยื่อการก่อการร้ายมักไม่อาจป้องกันตนเองได้ ผู้ก่อการร้ายจะเลือกใช้ความตายของเหยื่อเป็นเครื่องมือในการโฆษณาหรือแสดงวัตถุประสงค์ความต้องการของตน” ปัจจุบันการก่อการร้ายเป็นภัยร้ายแรงที่บ่อนทำลายความสงบสุขของประชาคมโลกมายาวนาน และไม่มีที่ท่าว่าจะลดลงหรือหมดไป แต่ในทางตรงกันข้ามการก่อการร้ายกลับได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบไปตามยุคสมัย และทยอยสร้างความเสียหายให้กับชาติต่างๆทั่วโลกอย่างต่อเนื่อง ทหารประชาธิปไตย (2561:24) ได้นำเสนอข้อมูลของสถาบันศึกษายุทธศาสตร์และการศึกษาระหว่างประเทศที่ทำการรวบรวมข้อมูลเหตุการณ์ก่อการร้ายที่เกิดขึ้นในประเทศต่างๆทั่วโลกจากปี 2012-2016 ไว้ดังนี้

ตารางแสดงเหตุก่อการร้ายทั่วโลกระหว่างปี ค.ศ. 2012-2016

ประเทศ	เหตุก่อการร้าย
อิรัก	10,000 ครั้ง
อัฟกานิสถาน	6,600 ครั้ง
อินเดีย	3,000 ครั้ง
ฟิลิปปินส์	2,200 ครั้ง
ซีเรีย	1,300 ครั้ง
บังกลาเทศ	752 ครั้ง
ตุรกี	737 ครั้ง

ท่ามกลางการขยายตัวของการก่อการร้าย วงการภาพยนตร์นานาชาติก็มีความตระหนักถึงภัยการก่อการร้ายเป็นอย่างยิ่ง จึงมีการระดมการผลิตภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายเพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยมีวัตถุประสงค์ในการผลิตภาพยนตร์ที่แตกต่างกันออกไป แม้โดยเนื้อแท้ภาพยนตร์ทุกเรื่องจะมุ่งตอบสนองความบันเทิงและมุ่งหวังผลกำไรเชิงพานิชเป็นหลัก แต่ภาพยนตร์เหล่านี้ก็มักแอบแฝงความหมายอื่นๆไว้

วารสารวิชาการระดับชาติที่ได้รับการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กลุ่มที่ 1

ในภาพยนตร์อย่างแนบเนียนด้วย ทั้งนี้ด้วยเป็นที่ทราบกันดีว่าภาพยนตร์แต่ละเรื่องนั้นล้วนถูกประกอบสร้างขึ้น (Construct) โดยมีการเลือกเฟ้น ทัดทอน บิดผันตักตวงข้อมูลทั้งในด้านภาพและเสียง เพื่อให้ภาพยนตร์เกิดความเข้าใจน่าติดตาม ขณะเดียวกัน ผู้ผลิตภาพยนตร์บางเรื่องก็อาจมุ่งคัดคัดใจมตินโยบายของบางประเทศ ภาพยนตร์บางเรื่องก็มีความพยายามจะทำลายมายาคติที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายในหลายประเด็น ขณะที่ผู้ผลิตภาพยนตร์บางรายอาจมีการสอดแทรกอุดมการณ์ที่สอดคล้องกับรัฐบาลในประเทศของตนเอง ซึ่งการกระทำข้างต้นอาจเกิดจากความคิดของผู้ผลิตสื่อเอง หรือได้รับการร้องขอจากภาครัฐ ดังเช่นที่เกิดกับกรณีผู้ผลิตภาพยนตร์ในฮอลลีวูดที่ได้รับการร้องขอจากรัฐบาลสหรัฐอเมริกาให้สื่อบันเทิงสนับสนุนรัฐบาลในการทำสงครามต่อต้านการก่อการร้าย ดังที่ เคลาส์, ดอดด์ส (Klaus, Dodds.2014:251) กล่าวถึงบทบาทของรัฐบาลสหรัฐฯ ในการขอความร่วมมือกับผู้ผลิตภาพยนตร์ฮอลลีวูดไว้ดังนี้ “ควีนหลังจากเหตุการณ์ 11 กันยายน 2011 สื่ออเมริกันได้รายงานข่าวเรื่องการประชุมระหว่างผู้แทนของรัฐบาล จอร์จ ดับเบิลยู. บุช และอุตสาหกรรมภาพยนตร์และความบันเทิง การประชุมครั้งนี้เป็นที่ปรึกษาประธานาธิบดี คาร์ล โรฟ (Karl Rove) และประธานสมาคมภาพยนตร์อเมริกัน แจ็ก วาเลนติ (Jack Valenti) เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2001 โดยจุดมุ่งหมายของการประชุมนี้คือการหาหนทางให้วัฒนธรรมมหาชนเข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมความมั่นคงแห่งมาตุภูมิ และในการอธิบายแถลงการณ์สงครามต่อต้านการก่อการร้าย”

จากความสำคัญของการประกอบสร้างเรื่องเล่าอันหลากหลายที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายของภาพยนตร์ที่อาจส่งผลต่อการสร้างการรับรู้ของผู้ชมในวงกว้างได้ ทั้งที่อาจทั้งทำให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง หรือทำให้เกิดความหวาดกลัวต่อบุคคลต่างเชื้อชาติ ต่างศาสนา หรือก่อให้เกิดการเหยียดหยามต่อประชาชนในดินแดนอื่นๆ ก็เป็นได้ นั่นจึงนำไปสู่โจทย์หรือคำถามการวิจัยที่ว่า ภาพยนตร์นานาชาติมีการประกอบสร้างเรื่องเล่าเกี่ยวกับการก่อการร้ายอย่างไรบ้าง และมีปัจจัยอะไรที่ส่งผลต่อการประกอบสร้างการก่อการร้ายในภาพยนตร์นานาชาติเหล่านั้น โดยประโยชน์แห่งการวิจัยครั้งนี้จะช่วยสร้างองค์ความรู้มากมายต่อการศึกษากการประกอบสร้างความหมายต่างๆ ของสื่อภาพยนตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับภาพยนตร์ที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย

คำถามวิจัย

- 1 ภาพยนตร์นานาชาติมีการประกอบสร้างการก่อการร้ายอย่างไรบ้าง
- 2 ปัจจัยอะไรที่มีผลต่อการประกอบสร้างการก่อการร้ายในภาพยนตร์นานาชาติ

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1 เพื่อศึกษาถึงลักษณะการประกอบสร้างการก่อการร้ายในภาพยนตร์นานาชาติ
- 2 เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการประกอบสร้างการก่อการร้ายในภาพยนตร์นานาชาติ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยชิ้นนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพประเภทการวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis) แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร ทั้งเอกสารจากภายในประเทศและเอกสารจากนานาชาติ แหล่งข้อมูลอีกประเภทคือภาพยนตร์ ซึ่งผู้วิจัยเลือกภาพยนตร์ที่นำมาศึกษาวิจัยโดยใช้เกณฑ์ดังนี้คือ คัดเลือกภาพยนตร์ที่ออกฉายระหว่างปี พ.ศ.2540-2560 (ค.ศ.1998-2018) อันเป็นยุคร่วมสมัยที่ภาพยนตร์นานาชาติให้ความสำคัญกับเรื่องการก่อการร้ายมากเป็นพิเศษ คัดเลือกภาพยนตร์อย่างเจาะจง

วารสารวิชาการระดับชาติที่ได้รับการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กลุ่มที่ 1

(Purposive Sampling) ไปยังภาพยนตร์ที่ผลิตขึ้นจากแหล่งทุนในหลายประเทศ ทั้งจากกลุ่มประเทศตะวันตก ประเทศอาหรับและมุสลิม รวมถึงประเทศในทวีปเอเชีย ทั้งนี้เพื่อให้ได้ความหลากหลายของภาพยนตร์ที่จะนำมาศึกษา นอกจากนี้ยังคัดเลือกภาพยนตร์โดยใช้หลักเรื่องคุณภาพของภาพยนตร์ ซึ่งพิจารณาคุณภาพจากการได้รับรางวัลต่างๆจากการประกวดแข่งขันด้านภาพยนตร์ หรือการได้รับการยอมรับจากผู้ชมและนักวิจารณ์ด้านภาพยนตร์ ซึ่งภาพยนตร์ที่นำมาศึกษาประกอบด้วยเรื่อง (1) Munich (สหรัฐอเมริกา, 2005) (2) Valley of the Wolves: Iraq (ตุรกี, 2006) (3) United 93 (ฝรั่งเศส, 2006) (4) Five Fingers (สหรัฐอเมริกา, 2006) (5) Long Road to Heaven (อินโดนีเซีย, 2007) (6) The Baader Meinhof Complex (เยอรมนี, 2008) (7) Zero Dark Thirty (สหรัฐอเมริกา, 2012) (8) A Common Man (ศรีลังกา, 2013) (9) Ten Years (ฮ่องกง, 2015) (10) 7 Days in Entebbe (อังกฤษ, 2017)

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่องการประกอบสร้างการก่อการร้ายในภาพยนตร์นานาชาติ เกิดจากการประยุกต์ใช้ทฤษฎีและแนวคิด ดังต่อไปนี้คือ แนวคิดเรื่องการก่อการร้าย แนวคิดการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ และแนวคิดเรื่อง Genre ของภาพยนตร์

แนวคิดเรื่องการก่อการร้าย (Terrorism) เป็นแนวคิดที่ระบุถึงนิยามของการก่อการร้าย สาเหตุของการก่อการร้าย และรูปแบบของการก่อการร้าย แนวคิดนี้มีประโยชน์แก่ผู้ศึกษาวิจัยในด้านการช่วยเสริมทำความเข้าใจเกี่ยวกับการก่อการร้ายในมิติต่างๆ ซึ่งการก่อการร้ายโดยแท้จริงแล้วมีประวัติศาสตร์ยาวนานนับพันปี

แนวคิดการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ (Narrative) เป็นแนวคิดที่จำแนกองค์ประกอบต่างๆของการเล่าเรื่องในสื่อต่างๆรวมถึงภาพยนตร์ เช่น ตัวละคร พื้นที่ เวลา ความขัดแย้ง มุมมอง และการจบเรื่อง โดยองค์ประกอบต่างๆเหล่านี้เมื่อประกอบสร้างรวมกันจะเกิดเป็นเรื่องเล่าเรื่องหนึ่งซึ่งอาจมีอิทธิพลต่อความคิดของผู้เสพเรื่องเล่าได้

แนวคิดเรื่องGenreของภาพยนตร์ เป็นแนวคิดที่กำหนดวิธีการจำแนกภาพยนตร์ออกเป็นแนวทางต่างๆ ซึ่งภาพยนตร์ที่มี Genre ต่างกันจะมีขนบที่กำกับการประกอบสร้างภาพยนตร์ที่แตกต่างกันด้วย ปัจจุบันแนวคิดเรื่องGenre ของภาพยนตร์มีความแพร่หลายมาก และเป็นแนวคิดที่มีอิทธิพลสูงสุดต่อการศึกษาภาพยนตร์ในวงกว้าง

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่าภาพยนตร์ที่นำมาศึกษามีลักษณะการประกอบสร้างที่ล้ำค้ำยแบ่งได้เป็น 6 ส่วน ดังนี้

1.1 ตัวละคร (Character) จากการศึกษามาตรีนตร์ที่นำมาศึกษาทั้งหมด สามารถแบ่งตัวละครหลักได้เป็น สองกลุ่มคือ กลุ่มพระเอก และกลุ่มผู้ร้าย โดยกลุ่มพระเอกนั้นมักเป็นเจ้าหน้าที่รัฐบาล ขณะที่กลุ่มผู้ร้ายก็คือผู้ก่อการร้าย โดยภาพยนตร์มีการให้หน้าหนักไปยังตัวละครเจ้าหน้าที่รัฐที่ติดตามจับกุมหรือเข้าไปทำลายเป้าหมายผู้ก่อการร้ายพอๆกับที่ให้ความสำคัญกับบทบาทของผู้ก่อการร้าย ภาพยนตร์ที่มีตัวเอกเป็นเจ้าหน้าที่รัฐบาลที่พยายามหยุดยั้งผู้ก่อการร้ายมีทั้งหมด 5 เรื่อง ได้แก่เรื่อง Munich เรื่อง United 93 เรื่อง Long Road to Heaven เรื่อง Zero Dark Thirty เรื่อง Five Fingers ส่วนภาพยนตร์ที่มีตัวเอกเป็นผู้ก่อการร้ายมีทั้งหมด 5 เรื่องเช่นกัน ได้แก่เรื่อง Valley of the Wolves: Iraq เรื่อง The Baader Meinhof Complex เรื่อง A Common Man เรื่อง Ten Years และเรื่อง 7 Days in Entebbe อย่างไรก็ตามก็ตีภาพยนตร์

วารสารวิชาการระดับชาติที่ได้รับการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กลุ่มที่ 1

ที่ให้ผู้ก่อการร้ายเป็นตัวเอก มักมีการประกอบสร้างให้ตัวละครไม่ได้มีความดีหรือความชั่วเพียงอย่างเดียว แต่เป็นตัวละครที่มีลักษณะผสมผสาน โดยภาพยนตร์พยายามชี้ให้เห็นว่าผู้ก่อการร้ายมีเหตุผลในการก่อเหตุรุนแรง

การที่ภาพยนตร์นานาชาติต่างให้ความสำคัญกับบทบาทตัวละครทั้งสองฝ่ายใกล้เคียงกันสะท้อนให้เห็นว่าการก่อการร้ายเป็นเรื่องของบุคคลอย่างน้อยสองกลุ่ม คือกลุ่มผู้ก่อความรุนแรงกับผู้พยายามหยุดยั้งความรุนแรง ซึ่งตัวละครทั้งสองฝ่ายนี้สามารถพิจารณาได้ในสองแง่มุมคือ ผู้ก่อการร้ายในสายตาของคนในบางสังคมอาจมองพวกเขาเป็นผู้ร้าย ขณะที่บางสังคมก็อาจมองว่ากลุ่มผู้ก่อการร้ายเป็นดังวีรบุรุษ เช่นเดียวกันกับ ฝ่ายพระเอกที่มักมีบทบาทเป็นเจ้าหน้าที่รัฐบาล บางสังคมก็อาจมองพวกเขาเป็นผู้ดุดองความสงบสุข ขณะเดียวกันบางสังคมอาจมองว่าพวกเขาคือผู้ทำลาย ดังปรากฏในเรื่อง Valley of the Wolves: Iraq ที่ผู้ก่อการร้ายถูกประกอบสร้างให้เป็นวีรบุรุษของชาวอาหรับ ขณะที่ทหารอเมริกันซึ่งเข้าควบคุมสถานการณ์ในอิรักหลังประธานาธิบดีซัดดัม ฮุสเซนถูกโค่นล้ม กลับมีบทบาทเป็นผู้ร้ายที่น่ากลัวในภาพยนตร์ ส่วนภาพยนตร์เรื่อง Five Fingers มีการประกอบสร้างให้เห็นว่า ผู้ก่อการร้ายมีอุดมการณ์ลึกซึ้ง ขณะที่ฝ่ายเจ้าหน้าที่ซีไอเอ ของสหรัฐอเมริกา มีพฤติกรรมที่น่าหวาดระแวงและนิยมใช้ความรุนแรงไม่ต่างไปจากกลุ่มผู้ก่อการร้ายแต่อย่างใด

1.2 ความขัดแย้ง (Conflict) ความขัดแย้งที่ปรากฏในภาพยนตร์ สามารถแบ่งได้เป็นสามกลุ่มใหญ่ๆ คือ ความขัดแย้งระหว่างชาติตะวันตกกับชาติอาหรับและมุสลิม ความขัดแย้งระหว่างอุดมการณ์ทางการเมือง และความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับรัฐบาล

ความขัดแย้งระหว่างชาติตะวันตกและพันธมิตรกับชาติอาหรับและมุสลิม ถูกประกอบสร้างให้เห็นเด่นชัดในเรื่อง Munich เรื่อง United 93 เรื่อง Long Road to Heaven เรื่อง Zero Dark Thirty เรื่อง Valley of the Wolves: Iraq และเรื่อง 7 Days in Entebbe ซึ่งสาเหตุสำคัญที่ทำให้ภาพยนตร์นานาชาติต่างนำเสนอความขัดแย้งในเรื่องดังกล่าวมากเป็นพิเศษก็อันเนื่องมาจาก ปัญหาการก่อการร้ายในปัจจุบันมีรากเหง้าความขัดแย้งมาจากการที่ชาติตะวันตกที่นำโดยสหรัฐอเมริกาและพันธมิตรขยายอำนาจไปยังดินแดนต่างๆ ทั่วโลก การแผ่อำนาจเข้าไปยังดินแดนอาหรับเพื่อแสวงหาทรัพยากรน้ำมัน การรุกเข้าไปในดินแดนศักดิ์สิทธิ์ของชาวมุสลิม เช่นกรณีสหรัฐอเมริกาเข้าไปตั้งฐานทัพในซาอุดีอาระเบีย อันเป็นที่ตั้งของนครเมกกะอันศักดิ์สิทธิ์ รวมไปถึงการที่ชาติตะวันตกสนับสนุนให้อิสราเอลสถาปนาประเทศขึ้นในดินแดนปาเลสไตน์ได้ ก่อไฟแห่งความแค้นเคืองให้กับชาติอาหรับและมุสลิมเป็นอย่างยิ่ง กระทั่งพวกเขาลุกขึ้นต่อต้านชาติตะวันตกอย่างต่อเนื่องโดยอาศัยการก่อการร้ายเป็นเครื่องมือการต่อสู้ สอดคล้องกับที่ Morgan, Matthew.(2009:9) กล่าวถึงมูลเหตุการก่อการร้ายในยุคร่วมสมัยไว้ว่า “การก่อการร้ายคลื่นลูกแรกๆ ประกอบด้วย การก่อการร้ายที่มุ่งเป้าไปยังการต่อต้านจักรวรรดิ (Breakup of Empire) การต่อต้านอาณานิคม (Decolonialization) และการต่อต้านชาติตะวันตก (Anti-Westernism)”

ด้านความขัดแย้งระหว่างอุดมการณ์ทางการเมือง ถูกประกอบสร้างขึ้นในภาพยนตร์สองเรื่อง คือเรื่อง The Baader Meinhof Complex และเรื่อง 7 Days in Entebbe โดยภาพยนตร์ทั้งสองเรื่อง ประกอบสร้างให้เห็นว่านักปฏิวัติชาวเยอรมันก่อความรุนแรงต่างๆ ขึ้นเพื่อจุดกระแสการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง โดยกลุ่มนักเคลื่อนไหวต้องการให้เยอรมนีตะวันตกเปลี่ยนแปลงไปสู่การปกครองแบบสังคมนิยม ซึ่งตัวละครเอกในภาพยนตร์ทั้งสองเรื่องนี้ มาจากกลุ่มนักเคลื่อนไหวทางการเมืองสังกัด The German Red Army Faction (GRAF) ที่นำโดยนักเคลื่อนไหวสองคนที่ชื่อ บาร์เตอร์ และ ไมน์ฮอฟ ซึ่ง Pollard, Neal A. (2005:48) ได้กล่าวถึงกลุ่มผู้ก่อการร้ายกลุ่มนี้ไว้ว่า “กลุ่ม The German Red Army Faction ได้รับการสนับสนุนจาก

วารสารวิชาการระดับชาติที่ได้รับการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กลุ่มที่ 1

สหภาพโซเวียต เพื่อต้องการเร่งกระแสปฏิวัติให้ขยายตัวออกไปเหนือดินแดนของสหภาพ โซเวียตและประเทศที่เข้าร่วม”

สำหรับ ความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับรัฐบาล ปรากฏชัดเจนในภาพยนตร์เรื่อง A Common Man และเรื่อง Ten Year โดยภาพยนตร์เรื่อง A Common Man ประกอบสร้างความขัดแย้งระหว่างประชาชนที่ไม่พึงพอใจต่อการทำงานของรัฐบาลจึงก่อการร้ายขึ้นภายในสังคมของตนเองโดย ผู้ก่อการร้ายได้ต่อรองให้รัฐใช้นโยบายเด็ดขาดกับการต่อสู้กับกลุ่มก่อการร้ายอื่นๆที่ทำลายสังคมศรีลังกา ขณะที่ภาพยนตร์เรื่อง Ten Year กล่าวถึงการที่รัฐสนับสนุนให้เกิดการก่อการร้ายในประเทศ เพื่อสร้างสถานการณ์วุ่นวายและจะประกาศใช้กฎหมายควบคุมอันเข้มงวดต่อไป โดยภาพยนตร์เรื่อง Ten Year นั้นเข้าข่ายเป็นการก่อการร้ายแบบที่รัฐให้การสนับสนุน (State-sponsored) ซึ่ง Martin, Gus (2013:97) ได้อธิบายถึงการก่อการร้ายโดยรัฐไว้ดังนี้ “การที่รัฐมีส่วนในการก่อการร้ายหรือมีส่วนในการใช้ความรุนแรงซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งจากการที่รัฐเป็นผู้ให้การสนับสนุน (Sponsorship) โดยตรงและโดยอ้อม และสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งในระดับนโยบายต่างประเทศและในประเทศ”

1.3 พื้นที่ (Scene) ผลการศึกษาพบว่า ภาพยนตร์ก่อการร้ายที่นำมาศึกษามีการประกอบสร้างพื้นที่หรือฉากหลัก (Scene) แบ่งได้เป็นสองประเภทคือ พื้นที่ภายในประเทศ และพื้นที่นานาชาติ

พื้นที่ในประเทศ หมายถึงการที่ผู้ก่อการร้ายก่อเหตุภายในชาติของตน ซึ่งปรากฏในเรื่อง Long Road to Heaven เรื่อง A Common Man และเรื่อง Ten Year โดยภาพยนตร์ทั้งสามเรื่องมีการประกอบสร้างที่ชัดเจนว่าเป็นสถานการณ์ก่อการร้ายภายในประเทศ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากพื้นที่ของประเทศที่ผู้ก่อการร้ายใช้ก่อเหตุ จะพบว่า ทุกเหตุการณ์เกิดเหตุในทวีปเอเชีย อันนำไปสู่การวิเคราะห์ที่ว่า สถานการณ์ก่อการร้ายในทวีปเอเชีย มีลักษณะจำกัดเฉพาะในประเทศของตนเอง ผู้ก่อการร้ายในทวีปเอเชียมีความเชื่อมโยงกับกลุ่มก่อการร้ายนอกพื้นที่ในสัดส่วนที่จำกัด การขยายตัวของก่อการร้ายในทวีปเอเชียยังไม่ลุกลามข้ามเขตแดนเท่ากับภูมิภาคอื่นๆ

พื้นที่นานาชาติ คือการที่ผู้ก่อการร้ายใช้พื้นที่มากกว่าหนึ่งประเทศในการก่อเหตุความรุนแรง จากการศึกษาภาพยนตร์ทั้งหมด พบว่ามีภาพยนตร์ 7 เรื่อง ที่ผู้ก่อการร้ายได้ก่อเหตุในลักษณะข้ามชาติ และมีการเชื่อมโยงกันเป็นผู้ก่อการร้ายสากล โดยเรื่อง Munich ผู้ก่อการร้ายจากชาติอาหรับได้ไปก่อเหตุรุนแรงในเมืองมิวนิค ประเทศเยอรมนีตะวันตก เรื่อง United 93 ผู้ก่อการร้ายอาหรับได้บุกจี้เครื่องบินโดยมีเป้าหมายคือสหรัฐอเมริกา เรื่อง Valley of the Wolves: Iraq กลุ่มก่อการร้ายชาวตุรกีเข้าไปปฏิบัติการในอิรัก ส่วนเรื่อง 7 Days in Entebbe กลุ่มก่อการร้ายชาวอาหรับและชาวเยอรมันจี้เครื่องบินโดยสารในอิสราเอล และเรื่อง The Baader Meinhof Complex แม้ผู้ก่อการร้ายจะก่อเหตุในประเทศตนเองเป็นหลักเช่นกัน แต่ทว่ากลุ่มก่อการร้ายก็มีการเคลื่อนไหวและเชื่อมโยงกับผู้ก่อการร้ายนอกประเทศด้วย

จากพฤติกรรมของกลุ่มก่อการร้ายที่ปรากฏในภาพยนตร์ส่วนใหญ่สามารถนำไปสู่ข้อสรุปที่ว่า การก่อการร้ายที่เกิดขึ้นในพื้นที่นอกทวีปเอเชียมีลักษณะขยายตัวในวงกว้าง และมีการเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายที่กว้างขวาง โดยปัจจัยส่วนหนึ่งเกิดจากหลายประเทศมีพรมแดนติดต่อกัน ผู้ก่อการร้ายสามารถเดินทางเข้าออกได้ไม่ยากนัก ประกอบกับการก่อการร้ายข้ามประเทศมักจะได้รับความช่วยเหลือจากกลุ่มก่อการร้ายภายในพื้นที่ด้วย จึงทำให้สามารถก่อเหตุรุนแรงข้ามชาติได้โดยง่าย

1.4 เวลา (Time) ภาพยนตร์ที่นำมาศึกษา มีการประกอบสร้างช่วงเวลาแห่งการก่อการร้ายเป็นสองยุคคือ ยุคสงครามเย็น และยุคหลังสงครามเย็น

ภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาเกิดขึ้นในช่วงเวลาสงครามเย็นประกอบด้วยเรื่อง Munich ที่มีช่วงเวลาในเรื่อง

วารสารวิชาการระดับชาติที่ได้รับการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กลุ่มที่ 1

คือปี ค.ศ.1972 เรื่อง The Baader Meinhof Complex มีสถานการณ์สำคัญของเรื่องเกิดขึ้นช่วง ปี ค.ศ. 1968-1977 ส่วนเรื่อง 7 Days in Entebbe มีการดำเนินเรื่องในปี ค.ศ.1976 ซึ่งภาพยนตร์ที่มีการประกอบสร้างการก่อการร้ายในยุคสงครามเย็นนี้ ผู้ก่อการร้ายจะนิยมก่อเหตุโดยการจับตัวประกันและจี้เครื่องบินเพื่อเจรจาแลกเปลี่ยนต่อรองกับรัฐบาล โดยในเรื่อง Munich และเรื่อง 7 Days in Entebbe ผู้ก่อการร้ายมีวัตถุประสงค์ชัดเจนเรื่องการทำให้อิสราเอลปลดปล่อยนักโทษทางการเมืองชาวปาเลสไตน์ ส่วนผู้ก่อการร้ายในเรื่อง The Baader Meinhof Complex แม้เน้นก่อเหตุรุนแรงเพื่อต่อต้านรัฐบาลเยอรมนี แต่ในภาพยนตร์เรื่องนี้ก็ประกอบสร้างให้เห็นว่ากลุ่มก่อการร้ายชาวเยอรมันได้ให้ความร่วมมือและสนับสนุนกลุ่มก่อการร้ายชาวอาหรับให้ก่อเหตุรุนแรง ซึ่งโดยภาพรวมกลุ่มก่อการร้ายในภาพยนตร์ทั้งสามเรื่องข้างต้นมีอุดมการณ์ฝักใฝ่ลัทธิคอมมิวนิสต์และต่อต้านระบบทุนนิยมที่นำโดยสหรัฐอเมริกา และมีการร่วมมือกันเป็นเครือข่ายผู้ก่อการร้ายข้ามชาติ

อย่างไรก็ดีภาพยนตร์ส่วนใหญ่ที่นำมาศึกษาถูกประกอบสร้างขึ้นในช่วงหลังสงครามเย็น ที่ยึดเอาเหตุการณ์ก่อการร้าย 11 กันยายน ค.ศ. 2001 เป็นจุดเริ่มต้นแห่งยุคสมัย โดยมีภาพยนตร์ที่ดำเนินเรื่องในยุคนี้ 7 เรื่อง ประกอบด้วยเรื่อง United 93 เรื่อง Valley of the Wolves: Iraq เรื่อง Five Fingers เรื่อง Long Road to Heaven เรื่อง Zero Dark Thirty เรื่อง A Common Man และเรื่อง Ten Year

สำหรับภาพยนตร์ที่มีความเกี่ยวข้องกับกรก่อการร้ายช่วง 11 กันยายน ค.ศ. 2001 โดยตรงมีจำนวนสาม เรื่องคือ United 93 เรื่อง Zero Dark Thirty และเรื่อง Long Road to Heaven ซึ่งภาพยนตร์ทั้งสามเรื่องนี้ประกอบสร้างให้เห็นว่ากลุ่มก่อการร้ายต่างๆแม้ก่อเหตุในพื้นที่แตกต่างกันแต่มีความสัมพันธ์อันดีกับกลุ่มอัล-กออิดะห์ (Al-Qaeda) ซึ่งมีเป้าหมายคือการต่อต้านชาติตะวันตก ส่วนเรื่อง Valley of the Wolves: Iraq เรื่อง A Common Man และเรื่อง Ten Year มีเหตุก่อการร้ายในภาพยนตร์ที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกับกลุ่มก่อการร้ายอื่นใดอย่างชัดเจน อันเนื่องมาจากภาพยนตร์ทั้งสามเรื่องข้างต้นเป็นภาพยนตร์ที่สมมติเรื่องขึ้นมา และการก่อเหตุรุนแรงมีลักษณะกระทำเพื่อวัตถุประสงค์ระยะสั้น

การที่ภาพยนตร์ส่วนใหญ่ประกอบสร้างการดำเนินเรื่องให้อยู่ในยุคแห่งการก่อการร้ายสมัยใหม่ สามารถวิเคราะห์ได้ว่าเกิดจากปัจจัยการขยายตัวของกรก่อการร้ายที่ทวีจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็ว ขณะเดียวในยุคร่วมสมัยนี้ สหรัฐอเมริกาและชาติพันธมิตรได้ร่วมมือกันประกาศสงครามต่อต้านการก่อการร้ายขึ้น อันนำไปสู่การใช้ความรุนแรงต่อสู้กับความรุนแรง ซึ่งแทนที่จะทำให้กลุ่มก่อการร้ายถูกลบปรามหมดสิ้น แต่กลับเป็นการเติมเชื้อความรุนแรงให้เพิ่มขึ้นมาก และทำให้ชาติตะวันตกและนานาชาติต้องเผชิญกับการก่อการร้ายรายวัน ประกอบกับช่วงเวลาในยุคร่วมสมัยนี้ เทคโนโลยีช่วยอำนวยความสะดวกแก่ผู้ก่อการร้ายอย่างมาก พวกเขาสามารถทำระเบิดได้เองจากการดูในอินเทอร์เน็ต ดังปรากฏเด่นชัดในเรื่อง A Common Man ขณะเดียวกันภาพยนตร์ยังประกอบสร้างให้เห็นว่ายุคก่อการร้ายในปัจจุบัน ผู้ก่อการร้ายอาจไม่ได้มีขบวนการขนาดใหญ่ แต่สามารถก่อเหตุรุนแรงได้เพียงลำพัง หรือที่เรียกว่า Lone Wolf ซึ่งผู้ผลิตภาพยนตร์ประกอบสร้างให้เห็นว่า ผู้ก่อการร้ายเพียงคนเดียวสามารถสร้างความวุ่นวายได้อย่างใหญ่หลวงดังปรากฏในเรื่อง A Common Man และ Five Fingers เป็นต้น

1.5 มุมมองการเล่าเรื่อง (Viewpoint) ภาพยนตร์ที่นำมาศึกษามีการประกอบสร้างมุมมองการเล่าเรื่องในสามรูปแบบใหญ่ๆ คือ มุมมองจากผู้ก่อการร้าย มุมมองจากเจ้าหน้าที่รัฐ และมุมมองแบบผสมผสาน มุมมองจากผู้ก่อการร้าย ได้แก่มุมมองที่ให้น้ำหนักแก่ฝ่ายผู้ก่อการร้ายเป็นสำคัญพบได้ในภาพยนตร์เรื่อง Valley of the Wolves: Iraq และเรื่อง The Baader Meinhof Complex โดยภาพยนตร์ทั้งสองเรื่องประกอบสร้างเรื่องเล่าโดยใช้จุดยืนของผู้ก่อการร้ายที่ต่อต้านสหรัฐอเมริกาและระบอบทุนนิยม โดยเรื่อง

วารสารวิชาการระดับชาติที่ได้รับการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กลุ่มที่ 1

Valley of the Wolves: Iraq เล่าเรื่องผ่านมุมมองของชาวมุสลิมหัวรุนแรง ส่วนเรื่อง The Baader Meinhof Complex เล่าเรื่องผ่านมุมมองของนักเคลื่อนไหวทางการเมืองที่ฝักใฝ่ระบบคอมมิวนิสต์และต่อต้านระบบทุนนิยมที่นำโดยสหรัฐอเมริกา

มุมมองจากเจ้าหน้าที่รัฐ ถูกประกอบสร้างอย่างเด่นชัดในเรื่อง Munich และเรื่อง Zero Dark Thirty โดยทั้งสองเรื่องเล่าเรื่องถึงหน่วยงานรัฐที่มีหน้าที่ติดตามกำจัดเป้าหมายที่เป็นกลุ่มก่อการร้าย เรื่อง Munich กล่าวถึงหน่วยมอสсадของอิสราเอลที่ติดตามสังหารกลุ่มก่อการร้ายกลุ่มกันยายนทมิฬและเครือข่ายซึ่งก่อเหตุสังหารนักกีฬาอิสราเอลในการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกปี 1972 ส่วนเรื่อง Zero Dark Thirty เล่าเรื่องผ่านมุมมองของเจ้าหน้าที่ซีไอเอของสหรัฐอเมริกาในการสืบหาแหล่งกบดานของ โอซามะ บิน ลาดิน โดยภาพยนตร์ทั้งสองเรื่องประกอบสร้างให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่รัฐต้องใช้ความพยายามยาวนานในการติดตามผู้ก่อการร้าย รวมถึงต้องใช้งบประมาณจำนวนมากเพื่อหยุดยั้งการก่อการร้าย

มุมมองแบบผสมผสาน พบในเรื่อง Long Road to Heaven เรื่อง United 93 เรื่อง A Common Man เรื่อง 7 Days in Entebbe เรื่อง Five Fingers และเรื่อง Ten Year โดยภาพยนตร์ที่เล่าเรื่องด้วยมุมมองแบบผสมผสานมักจะเล่าเรื่องทั้งในจุดยืนของเจ้าหน้าที่รัฐ ผู้ก่อการร้าย และประชาชนไปพร้อมๆ ซึ่งการประกอบสร้างในลักษณะผสมผสานนี้จะทำให้เห็นทัศนะที่รอบด้านและหลากหลายอย่างยิ่ง โดยมีข้อสังเกตว่า ในส่วนของมุมมองประชาชนนั้นโดยมากมักไม่ค่อยแสดงทัศนะที่เกี่ยวข้องกับการเมืองหรืออุดมการณ์ แต่ภาพยนตร์จะประกอบสร้างให้เห็นถึงการได้รับผลกระทบจากเหตุก่อการร้ายที่ประชาชนจะได้รับ ซึ่งไม่ว่าฝั่งอุดมการณ์ใดหรือกลุ่มความเชื่อใดจะแพ้หรือชนะในสงครามก่อการร้าย แต่คนที่ได้รับผลกระทบโดยตรงนั้นคือประชาชน

1.6 การจบเรื่อง (Ending) จากการศึกษาวิจัยภาพยนตร์ทั้งหมด มีข้อค้นพบว่า ภาพยนตร์เกือบทุกเรื่องมักประกอบสร้างตอนจบของเรื่องให้มีการคลี่คลายปัญหา โดยให้ฝ่ายผู้ก่อการร้ายถูกสังหาร หรือยอมพ่ายแพ้แก่ฝ่ายเจ้าหน้าที่รัฐบาล ดังปรากฏในเรื่อง Munich กลุ่มก่อการร้ายกลุ่มกันยายนทมิฬและเครือข่ายถูกลอบสังหารทีละคน เรื่อง The Baader Meinhof Complex ผู้ก่อการร้ายถูกจับกุมและปราบปรามอย่างหนักเช่นเดียวกับเรื่อง Long Road to Heaven ที่ผู้ก่อการร้ายซึ่งวางระเบิดสถานบันเทิงบนเกาะบาห์ลีถูกจับกุมและประหารชีวิต เรื่อง Zero Dark Thirty มีการประกอบสร้างให้เห็นว่าแม้บิน ลาดินจะหลบซ่อนตัวอย่างมิดชิด แต่ก็หนีไม่พ้นจากการถูกสังหารโดยทหารสหรัฐอเมริกา เรื่อง 7 Days in Entebbe ผู้ก่อการร้ายชาวอาหรับร่วมมือกับผู้ก่อการร้ายชาวเยอรมันจี้เครื่องบินโดยสารถูกหน่วยรบพิเศษจากอิสราเอลกวาดล้างไปจนถึงสิ้น ส่วนเรื่อง Five Fingers มีการประกอบสร้างให้เห็นว่า ซีไอเอนั้นมีกลยุทธ์มากมายในการรีดเค้นหาข้อมูลจากผู้ก่อการร้าย ก่อนที่ผู้ก่อการร้ายจะถูกกำจัดได้โดยง่าย ส่วนเรื่อง Ten Year นั้นภาพยนตร์ประกอบสร้างให้เห็นว่ารัฐบาลจ้างคนมาก่อเหตุรุนแรง จากนั้นรัฐบาลก็กำจัดผู้ที่ถูกจ้างมา ตอนท้ายที่ผู้ก่อการร้ายจะแสดงผลงานในการปราบปรามผู้ก่อการร้าย ซึ่งเหตุการณ์ทั้งหมดประชาชนชาวฮ่องกงจะไม่ทราบความจริงใดๆ อย่างไรก็ตามยังมีภาพยนตร์อีกสองเรื่องที่ไม่แสดงให้เห็นจุดจบของผู้ก่อการร้ายอย่างเด่นชัด นั่นคือเรื่อง A Common Man ที่ประกอบสร้างให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐจงใจปล่อยให้ผู้ก่อเหตุหลบหนี เพราะผู้ก่อเหตุยินยอมยุติการก่อเหตุรุนแรง ส่วนเรื่อง Valley of the Wolves: Iraq มีการประกอบสร้างให้เห็นว่าผู้ก่อการร้ายรอดพ้นจากกองทัพสหรัฐไปได้ ขณะที่สหรัฐอเมริกาประสบความสำเร็จและถูกกำจัดลง ซึ่งการจบเรื่องลักษณะเช่นนี้เกิดจากผู้ผลิตตั้งใจประกอบสร้างภาพกองทัพสหรัฐว่าคือผู้ร้ายตัวจริงที่ถูกรานชาติมุสลิมต่างๆ ส่วนผู้ก่อการร้ายนั้นคือวีรบุรุษของชาติอาหรับและมุสลิม

จากภาพรวมตอนจบของภาพยนตร์ทุกเรื่องสามารถนำไปสู่ข้อสรุปที่ว่าภาพยนตร์ส่วนใหญ่ มองว่าการ

วารสารวิชาการระดับชาติที่ได้รับการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กลุ่มที่ 1

ก่อนการวิจัยเป็นภัยสังคมร้ายที่สมควรถูกต่อต้าน ดังนั้นการสังหารหรือจับกุมผู้ก่อการร้ายจึงเป็นเรื่องที่จำเป็นต้องกระทำ อย่างไรก็ตามก็มีภาพยนตร์บางเรื่องประกอบสร้างให้เห็นว่า การใช้อำนาจของผู้ที่มีกำลังเหนือกว่า เช่นชาติมหาอำนาจอย่างสหรัฐอเมริกา หรือรัฐบาลจีนคอมมิวนิสต์ ควรมีความระมัดระวังในการ ปฏิบัติต่อชาติอื่นๆหรือต่อประชาชนของตนเองอย่างเหมาะสม มิเช่นนั้นชาติมหาอำนาจก็จะได้ไม่ได้แตกต่างไปจากกลุ่มก่อการร้ายแต่อย่างใด

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการประกอบสร้างการก่อการร้ายในภาพยนตร์นานาชาติ มีสองปัจจัยหลัก ได้แก่ ปัจจัยภายในอุตสาหกรรมภาพยนตร์ และ ปัจจัยภายนอกอุตสาหกรรมภาพยนตร์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ปัจจัยภายในอุตสาหกรรมภาพยนตร์ สำหรับปัจจัยภายในอุตสาหกรรมภาพยนตร์ ที่มีผลต่อการประกอบสร้างภาพยนตร์ แบ่งได้เป็นสองส่วนคือ ปัจจัยด้าน Genre ของภาพยนตร์ และปัจจัยด้านชนิดของเรื่องเล่า

2.1.1 Genre ของภาพยนตร์ ในวงวิชาการ Genre จัดว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการผลิตภาพยนตร์มาก เพราะ Genre ของภาพยนตร์คือปัจจัยสำคัญที่ช่วยกำหนดวิธีการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ และจากการวิจัยภาพยนตร์ที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายจำนวนทั้ง 10 เรื่อง สามารถสรุปได้ว่า ภาพยนตร์ที่นำมาศึกษาทั้งหมดสามารถแบ่งกลุ่มตาม Genre ได้สามกลุ่มคือ กลุ่มภาพยนตร์สืบสวน กลุ่มภาพยนตร์ชีวิต และกลุ่มภาพยนตร์แอ็คชั่น

กลุ่มภาพยนตร์สืบสวน (Detective) ประกอบด้วยเรื่อง Five Fingers เรื่อง Long Road to Heaven และ Zero Dark Thirty โดยภาพยนตร์เรื่อง Five Fingers นำเสนอเรื่องราวของหน่วยสืบราชการลับซีไอเอที่ทำการสืบค้นข้อมูลจากผู้ก่อเหตุก่อการร้ายโดยใช้วิธีตั้งคำถามและหลอกล่อผู้ก่อการร้ายให้คลายข้อมูลที่ละน้อย เรื่อง Long Road to Heaven นำเสนอเหตุการณ์การก่อการร้ายที่เกาะบาห์ลี โดยมีนักข่าวออกสืบหาข้อมูลในแง่มุมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับเหตุก่อการร้าย ส่วนเรื่อง Zero Dark Thirty มีการประกอบสร้างถึงความพยายามของซีไอเอในการติดตามสืบหาตัวหัวหน้าผู้ก่อการร้ายที่หลบซ่อนตัวอย่างลึกลับ

ภาพยนตร์ทั้งสามเรื่องข้างต้น ได้นำกลวิธีของภาพยนตร์แนวสืบสวนมาประกอบสร้างเป็นภาพยนตร์ได้อย่างชวนติดตาม ลักษณะร่วมกันของภาพยนตร์ทั้งสามเรื่องได้แก่ การตั้งข้อสงสัยว่าผู้ก่อการร้ายมีเหตุจูงใจจากอะไรในการก่อเหตุรุนแรง ใครเป็นผู้ร่วมกระบวนกรก่อเหตุ หรือหากก่อเหตุสำเร็จแล้วผู้ก่อการร้ายจะไปหลบซ่อนอยู่ที่ใด โดยภาพยนตร์กลุ่มนี้จะเผยให้ผู้ชมทราบข้อมูลที่ละน้อยเพื่อกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็น และสร้างความลุ้นระทึกใจ ก่อนจะเฉลยข้อสงสัยทั้งหมดในตอนท้ายเรื่อง

กลุ่มภาพยนตร์ชีวิต (Drama) ประกอบด้วยเรื่อง Five Fingers และเรื่อง United 93 โดยเรื่อง United 93 เป็นภาพยนตร์ที่ประกอบสร้างถึงชีวิตของผู้โดยสารที่อยู่บนเครื่องบินซึ่งถูกจับโดยผู้ก่อการร้าย ภาพยนตร์เล่าเรื่องให้เห็นว่า ปฏิกริยาของผู้โดยสารที่รู้ว่าตนกำลังจะต้องเสียชีวิตเพราะเหตุก่อการร้าย ซึ่งภาพยนตร์ประกอบสร้างให้เห็นว่า ประชาชนในเครื่องบินแม้หวาดหวั่นแต่พวกเขาก็เลือกที่ขัดขวางผู้ก่อการร้ายไม่ให้ก่อการบรรลุเป้าหมาย ผู้ผลิตภาพยนตร์เรื่องนี้ สดุดีผู้โดยสารทั้งหมดว่าเป็นวีรบุรุษของมวลมนุษยชาติ

ส่วนภาพยนตร์เรื่อง Ten Years เป็นภาพยนตร์จากฮ่องกง ประกอบสร้างถึงชีวิตของผู้ก่อการร้ายที่ถูกชักจูงมาให้ทำการลอบทำร้ายนักการเมืองท้องถิ่น ภาพยนตร์เรื่องนี้เน้นไปที่การเตรียมการก่อเหตุของผู้ก่อการร้าย โดยมีผู้ชักใยเป็นกลุ่มนักการเมืองและผู้ปกครองบ้านเมือง ภาพยนตร์สะท้อนให้เห็นว่า ผู้ก่อเหตุก็คือประชาชนที่ไม่มีทางเลือกในชีวิตมากนัก เป็นชนชั้นล่างที่ดิ้นรนหาทางให้ชีวิตตนรอดพ้นจากความขัดสนโดยพวกเขาได้ตกเป็นเครื่องมือของนักปกครองและนักการเมืองในการสร้างเหตุวุ่นวายให้แก่บ้านเมือง

วารสารวิชาการระดับชาติที่ได้รับการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กลุ่มที่ 1

โดยสรุปภาพยนตร์เรื่อง Five Fingers และเรื่อง Ten Years เป็นภาพยนตร์ที่เน้นบทเจรจาและการแสดงออกทางอารมณ์ของตัวละครต่างๆ ซึ่งสามารถจัดให้อยู่ในกลุ่มภาพยนตร์ชีวิตได้ชัดเจน ซึ่งการประกอบสร้างภาพยนตร์ชีวิตนี้สามารถสอดแทรกแง่คิดและมุมมองที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายได้โดยผ่านการใช้บทสนทนาและพฤติกรรมของตัวละคร ภาพยนตร์กลุ่มนี้จึงมักมีความลุ่มลึกและสามารถสื่อสารประเด็นทางสังคมได้เต็มที่

กลุ่มภาพยนตร์แอ็คชั่น (Action) ประกอบด้วยเรื่อง Munich เรื่อง Valley of the Wolves: Iraq เรื่อง The Baader Meinhof Complex เรื่อง A Common Man (2013) และเรื่อง 7 Days in Entebbe โดยภาพยนตร์ทุกเรื่องข้างต้น มีการนำเสนอบทต่อสู้ บทโศกโศก หรือฉากบู๊อยู่ในปริมาณที่มากพอควร ดังปรากฏในเรื่อง Munich ที่มีฉากการยิงต่อสู้ การไล่ล่า หรือการใช้ระเบิด อยู่ในสัดส่วนที่สูงมาก เรื่อง A Common Man มีฉากไล่ล่าที่ระทึกใจพอสมควร โดยเฉพาะฉากที่นักสืบจากรัฐบาลไล่ล่าผู้ค้ายา ซึ่งภาพยนตร์นำเสนอฉากดังกล่าวอย่างยาวนานเพื่อสร้างความตื่นเต้นระทึกใจแก่ผู้ชมตามแนวทางของภาพยนตร์แอ็คชั่นอย่างเด่นชัด ส่วนเรื่อง The Baader Meinhof Complex มีการนำเสนอฉากตำรวจเยอรมันออกติดตามจับกุมกลุ่มนักปฏิวัติอย่างเข้มข้น ในเวลาเดียวกันก็นำเสนอให้เห็นพฤติกรรมของกลุ่มนักปฏิวัติที่พยายามหลบหนีการจับกุมของทางราชการอย่างยากลำบาก ซึ่งผู้ผลิตภาพยนตร์ได้สอดแทรกฉากการยิง การระเบิด การปล้น และการไล่ล่าที่ตื่นเต้นเข้ามาเป็นระยะๆ ขณะที่เรื่อง Valley of the Wolves: Iraq มีการประกอบสร้างฉากต่อสู้อยู่ในปริมาณมาก โดยภาพยนตร์นำเสนอให้ทหารสหรัฐเป็นผู้ร้ายที่น่าหวาดกลัว ขณะที่ผู้ก่อการร้ายชาวตุรกีเป็นผู้รักความยุติธรรม ส่วนเรื่อง 7 Days in Entebbe ก็มีฉากที่สร้างความลุ้นระทึกใจแก่ผู้ชมพอควร โดยเฉพาะเหตุการณ์ที่แสดงให้เห็นการต่อสู้ของหน่วยทหารอิสราเอลที่เข้าไปกำจัดผู้ก่อการร้ายในประเทศอูกานดาซึ่งมีการปะทะกันอย่างดุเดือด

จากการประมวลการประกอบสร้างภาพยนตร์ทั้งหมดข้างต้น ทำให้สามารถสรุปได้ว่า Genre ของภาพยนตร์คือปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการประกอบสร้างภาพยนตร์ โดยภาพยนตร์แนวแอ็คชั่นจะถูกประกอบสร้างด้วยการออกแบบที่เน้นความสนุกสนาน ชวนติดตาม ดังนั้นผู้ผลิตภาพยนตร์จึงมักประกอบสร้างความน่ากลัวของฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดให้เห็นได้ชัดเจน มีการแยกฝ่ายดีกับฝ่ายร้ายให้เห็นเด่นชัด และมีการสอดแทรกการไล่ล่า การหลบหนี และการตอบโต้ของแต่ละฝ่ายเป็นระยะๆ ส่วนภาพยนตร์สืบสวนมักประกอบสร้างกระบวนการสืบหาตัวผู้ก่อการร้าย หรือแสดงความพยายามของฝ่ายเจ้าหน้าที่รัฐในการสืบหาตัวผู้ก่อการร้าย ขณะที่ภาพยนตร์ชีวิตจะประกอบสร้างให้ตัวละครต่างๆ มีชีวิตจิตใจ มีเหตุผลหรือมีความเป็นมนุษย์มากกว่า ภาพยนตร์ Genre อื่นๆ

อย่างไรก็ดี มีข้อควรพิจารณาว่า ภาพยนตร์ในยุคปัจจุบันมักมีการนำเอา Genre ของภาพยนตร์หลายๆ Genre มาผสมผสานรวมกัน ดังนั้นภาพยนตร์หนึ่งเรื่องจึงอาจถูกจัดให้อยู่ได้ในหลาย Genre ก็ได้ รวมถึงภาพยนตร์ที่เกี่ยวกับการก่อการร้ายด้วย

2.1.2 ชนิดของเรื่องเล่า ชนิดของเรื่องเล่าคือปัจจัยที่มีผลต่อการประกอบสร้างภาพยนตร์อย่างยิ่ง โดยวงการภาพยนตร์ แบ่งชนิดของเรื่องเล่าเป็น 2 ชนิด คือเรื่องจริง (Non-Fiction) กับเรื่องแต่ง (Fiction) ซึ่งเรื่องจริงนั้น ผู้ผลิตภาพยนตร์ไม่สามารถที่จะดัดแปลงเรื่องราวได้อย่างอิสระ ขณะที่เรื่องแต่งนั้น ผู้ผลิตภาพยนตร์สามารถประกอบสร้างเรื่องราวและเนื้อหาได้อย่างเสรี

ผลจากการศึกษาภาพยนตร์ที่นำมาศึกษาทั้งหมด 10 เรื่อง สามารถแบ่งกลุ่มภาพยนตร์ได้เป็นสองกลุ่มคือ กลุ่มภาพยนตร์ที่ผลิตขึ้นจากเหตุการณ์จริงมี 6 เรื่อง ประกอบด้วยเรื่อง Munich เรื่อง United 93 เรื่อง Long Road to Heaven เรื่อง The Baader Meinhof Complex เรื่อง Zero Dark Thirty และเรื่อง 7 Days

วารสารวิชาการระดับชาติที่ได้รับการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กลุ่มที่ 1

in Entebbe และกลุ่มภาพยนตร์ที่ผลิตขึ้นจากจริงแต่ง มี 4 เรื่อง ประกอบด้วยเรื่อง Valley of the Wolves: Iraq เรื่อง Five Fingers เรื่อง A Common Man และเรื่อง Ten Years

สำหรับภาพยนตร์ที่ผลิตขึ้นจากเรื่องจริงนั้น ภาพยนตร์มักจะแสดงให้เห็นถึงวีรกรรมของฝ่ายรัฐในการติดตาม หรือกำจัดผู้ก่อการร้าย ขณะที่เดียวกันก็มักมีการประณามผู้ก่อการร้าย ว่ามีอุดมการณ์ที่ผิดพลาด โดยภาพยนตร์ที่สร้างจากเรื่องจริงมักมีการประกอบสร้างภาพความเป็นวีรบุรุษให้กับฝ่ายเจ้าหน้าที่รัฐบาล และประชาชน ขณะเดียวกันก็จะแสดงให้เห็นถึงจุดจบของผู้ก่อการร้ายที่ประสบความสำเร็จ

ส่วนภาพยนตร์ที่ผลิตขึ้นจากเรื่องแต่งนั้น มักจะมีเนื้อหาที่วิพากษ์ติเตียนการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐบาล เช่นเรื่อง Valley of the Wolves: Iraq ที่วิพากษ์การทำงานของรัฐบาลตุรกี และรัฐบาลอิรัก ว่าตกอยู่ใต้การครอบงำของชาติตะวันตกที่มีสหรัฐเป็นแกนนำ เรื่อง Five Fingers ภาพยนตร์เรื่องนี้มีการสร้างภาพเจ้าหน้าที่ซีไอเอว่าเป็นคนเจ้าเล่ห์เพทุบายมีเล่ห์เหลี่ยมสารพัดและไม่น่าไว้ใจ เรื่อง A Common Man มีการวิพากษ์การทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐบาลว่า ไม่สามารถลงโทษคนผิดได้อย่างเหมาะสม กระบวนการยุติธรรมของรัฐล่าช้าและไม่สามารถทำให้ประชาชนพึงพอใจได้ ส่วนเรื่อง Ten Years มีการวิพากษ์ติเตียนนักการเมืองทั้งรัฐบาลจีนและฮ่องกง ว่าเป็นนักสร้างสถานการณ์และเป็นผู้ฉกฉวยประโยชน์จากการหลอกลวงประชาชน

อย่างไรก็ตามมีข้อสงสัยว่า ภาพยนตร์ที่สร้างจากเรื่องแต่งจะมีลักษณะที่สวนทางกับภาพยนตร์ที่สร้างจากเรื่องจริง ซึ่งวิเคราะห์ได้ว่าผู้ผลิตภาพยนตร์ต้องการสร้างเรื่องที่แตกต่างกันไปจากความเข้าใจของคนทั่วไป ที่มักมีภาพตายตัวเกี่ยวกับการก่อการร้าย ภาพยนตร์จากเรื่องแต่งจึงประกอบสร้างแง่มุมที่แตกต่างไปจากการรับรู้เดิมของผู้ชมทั่วไปส่วนใหญ่ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสดใหม่อัน เป็นคุณลักษณะที่ผู้ชมและผู้ผลิตภาพยนตร์ส่วนใหญ่ต้องการนั่นเอง

2.2 ปัจจัยภายนอกอุตสาหกรรมภาพยนตร์ จากการศึกษาวิจัยพบว่า ปัจจัยภายนอกอุตสาหกรรมภาพยนตร์ที่ส่งผลต่อการประกอบสร้างภาพยนตร์การก่อการร้าย ประกอบด้วยปัจจัย 2 ด้าน คือ บริบททางศาสนา และบริบททางการเมืองและสังคมของประเทศเจ้าของทุนผลิตภาพยนตร์ ทั้งนี้เพราะ ผู้ผลิตภาพยนตร์แต่ละประเทศย่อมมีความผูกพันกับศาสนา และสถานการณ์ทางการเมืองและสังคมในประเทศของตนเอง ดังนั้นเมื่อมีการผลิตภาพยนตร์ขึ้น ผู้ผลิตก็ย่อมที่จะสอดแทรกมุมมองหรือทัศนคติในฝ่ายของตนไว้ในภาพยนตร์ด้วยเสมอ

2.2.1 บริบททางศาสนา สำหรับบริบททางศาสนาของประเทศผู้ผลิตภาพยนตร์ สามารถสรุปเป็นกลุ่มประเทศได้สองกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มประเทศนับถือศาสนาอิสลาม และกลุ่มประเทศนอกศาสนาอิสลาม

กลุ่มประเทศนับถือศาสนาอิสลาม ประกอบด้วยประเทศตุรกี และอินโดนีเซียโดยภาพยนตร์ที่ผลิตขึ้นจากประเทศกลุ่มนี้ประกอบด้วยเรื่อง Valley of the Wolves: Iraq (ตุรกี) และเรื่อง Long Road to Heaven (อินโดนีเซีย) และเมื่อวิเคราะห์ภาพยนตร์ทั้งสองเรื่องข้างต้นจะพบว่าถูกประกอบสร้างขึ้นโดยลักษณะที่แตกต่างไปจากภาพยนตร์ที่ผลิตโดยกลุ่มชาติตะวันตกและพันธมิตรอย่างมาก โดยเฉพาะกับการสร้างภาพผู้ก่อการร้ายให้มีลักษณะเป็นผู้มีหลักการและเคร่งครัดในศาสนา รวมถึงการให้ผู้ก่อการร้ายมีบทบาทและนำหน้ากับการดำเนินเรื่องพลอวอร์ ซึ่งความแตกต่างนี้เกิดจากปัจจัยด้านบริบทการนับถือศาสนาของทั้งชาวตุรกีและชาวอินโดนีเซีย เพราะเป็นที่ทราบกันดีว่าทั้งสองประเทศนี้มีสายสัมพันธ์แน่นแฟ้นในเชิงจิตวิญญาณร่วมกันกับกลุ่มชาติอาหรับและมุสลิมอื่นๆ ยิ่งเมื่อพิจารณาจากจำนวนประชากรของทั้งประเทศตุรกี และอินโดนีเซียแล้วก็จะพบว่ามีการนับถือศาสนาอิสลามเป็นส่วนมาก โดยอินโดนีเซียนั้นเป็นประเทศที่มีประชากรนับถือศาสนาอิสลามอาศัยอยู่มากที่สุดในโลก ส่วนตุรกีนั้นเคยเป็นเจ้าอาณานิคมจักรวรรดิโรมัน

วารสารวิชาการระดับชาติที่ได้รับการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กลุ่มที่ 1

อันยิ่งใหญ่ที่มีบทบาทส่งเสริมศาสนาอิสลามให้แพร่กระจายไปทั่วโลก และด้วยความผูกพันกับศาสนาอิสลาม เป็นอย่างยิ่ง ย่อมไม่อาจปฏิเสธได้ว่าบริบททางศาสนาได้ส่งผลโดยตรงต่อการประกอบสร้างภาพยนตร์การ ก่อการร้ายที่มาจากสองประเทศนี้พอควร อย่างไรก็ตามก็ภาพยนตร์ที่ผลิตขึ้นจากกลุ่มประเทศนับถือศาสนา อิสลามก็มักจะแสดงท่าทีคัดค้านการใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหาต่างๆด้วย โดยมีการนำเสนอภาพ ให้เห็นว่าการใช้ความรุนแรงเพื่อต่อต้านชาติตะวันตกนั้นเกิดจากกลุ่มผู้ก่อการร้ายมุสลิมหัวรุนแรงได้ดีความ หลักระหว่างศาสนาอิสลามผิดพลาดไป เพราะโดยแท้จริงแล้วศาสนาอิสลามมุ่งสอนให้มนุษย์สร้างสังคมที่สันติ มากกว่าการใช้ความรุนแรง

กลุ่มประเทศนอกศาสนาอิสลาม ประกอบด้วย สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส เยอรมนี อังกฤษ ศรีลังกา และ ฮองกง โดยภาพยนตร์ส่วนใหญ่ที่ผลิตขึ้นจากกลุ่มประเทศนี้ จะมีการประกอบสร้างผู้ก่อการร้ายให้เป็นผู้ นับถือศาสนาอิสลาม และมีความศรัทธาอันแรงในการต่อต้านชาติตะวันตกโดยมีการตีความศาสนาให้เข้า กับทัศนะและแนวทางของตน ขณะเดียวกันก็จะนำเสนอภาพให้เห็นว่าชาวตะวันตกผิวขาวเป็นเหยื่อที่บริสุทธิ์ นอกจากนั้นภาพยนตร์จากกลุ่มนี้มักจะกำหนดการแสดงออกของกลุ่มผู้ก่อการร้ายในมุมที่จำกัด โดยผู้ก่อการ ร้ายมักมีบทบาทในภาพยนตร์เพียงเล็กน้อย บทบาทของผู้ก่อการร้ายในภาพยนตร์กลุ่มนี้ ส่วนมากจะมีทำ หน้าที่เพียงต้องการก่อเหตุรุนแรง และไม่มีการแสดงบทบาทอื่นใดมากนัก เช่นในภาพยนตร์เรื่อง United 93 ที่ผู้ก่อการร้ายมีบทบาทในภาพยนตร์เพียงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับเวลาในการนำเสนอทั้งหมดของภาพยนตร์ ทั้งเรื่อง

อย่างไรก็ดี มีภาพยนตร์จำนวน 4 เรื่อง ที่ไม่ได้นำเสนอให้กลุ่มผู้ก่อการร้ายเป็นชาวมุสลิมหัวรุนแรง ได้แก่ ภาพยนตร์เรื่อง The Baader Meinhof Complex และเรื่อง Five Fingers ที่ประกอบสร้างให้เห็นว่าชาวตะวัน ตกที่นับถือศาสนา คริสต์เป็นผู้ก่อการร้ายที่ต่อต้านระบอบทุนนิยมและวัฒนธรรมตะวันตก ขณะที่ภาพยนตร์ เรื่อง A Common Man กล่าวถึงผู้ก่อการร้ายที่มีทัศนคติแย้งกับนโยบายรัฐบาล ส่วนเรื่อง Ten Years กล่าวถึงการก่อการร้ายที่เป็นการสร้างสถานการณ์ในประเทศ โดยรัฐเป็นผู้บงการ

จากการวิเคราะห์การประกอบสร้างในภาพยนตร์ทั้ง 4 เรื่องดังกล่าวมีข้อค้นพบว่าการก่อการร้ายมิได้เกิด ขึ้นจากประเด็นทางศาสนาเท่านั้น แต่เกิดจากปัจจัยอื่นๆ เช่นความเห็นต่างทางการเมือง หรือการที่รัฐเป็น ผู้บงการ ซึ่งวงการภาพยนตร์บันเทิงมิได้เหมารวมสร้างให้กลุ่มชาวมุสลิมหัวรุนแรงเป็นผู้ก่อการร้ายเพียง กลุ่มเดียว แต่นำเสนอลักษณะการก่อการร้ายในมิติที่หลากหลายให้แก่ผู้ชมอีกด้วย

2.2.2 บริบททางการเมืองและสังคม บริบททางการเมืองและสังคมของประเทศผู้ผลิตภาพยนตร์จัด เป็นปัจจัยภายนอกที่มีความสำคัญต่อการประกอบสร้างภาพยนตร์ ด้วยเป็นที่ทราบกันดีว่า ภาพยนตร์คือ ผลผลิตทางสังคมอย่างหนึ่ง สังคมใดเป็นอย่างใดย่อมสะท้อนไว้ในภาพยนตร์ของประเทศนั้นๆไม่มากนักน้อย เช่นเดียวกับกรณีของภาพยนตร์ที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายย่อมมีความสัมพันธ์กับบริบททางการเมืองและ สังคมของประเทศผู้ผลิตภาพยนตร์อย่างมีนัยสำคัญ

สำหรับผลการศึกษาบริบททางการเมืองและสังคมของประเทศผู้ผลิตภาพยนตร์ สามารถแบ่งเป็นกลุ่ม ประเทศได้ 3 กลุ่มคือ กลุ่มประเทศตะวันตก กลุ่มประเทศมุสลิม และกลุ่มประเทศในเอเชีย

กลุ่มประเทศตะวันตก ประกอบด้วยประเทศสหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส อังกฤษ และเยอรมนี ซึ่งประเทศ เหล่านี้มีการผลิตภาพยนตร์จำนวนมากในแต่ละปี และมีความรุ่งเรืองในอุตสาหกรรมภาพยนตร์มายาวนาน มาก โดยทั้ง 4 ประเทศข้างต้นมีการผลิตภาพยนตร์หลากหลายแนวทาง รวมถึงมีการผลิตภาพยนตร์เกี่ยวกับการ ก่อการร้ายจำนวนมากกว่าประเทศอื่นๆ ซึ่งจากการศึกษาวิจัยภาพยนตร์ทั้ง 10 เรื่องพบว่า มีภาพยนตร์ 6 เรื่องที่ถูกผลิตขึ้นโดยกลุ่มชาติสหรัฐและพันธมิตร อันประกอบด้วยเรื่อง Munich (สหรัฐอเมริกา) The

วารสารวิชาการระดับชาติที่ได้รับการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กลุ่มที่ 1

Baader Meinhof Complex (เยอรมนี) Five Fingers (สหรัฐอเมริกา) Zero Dark Thirty (สหรัฐอเมริกา) United 93 (ฝรั่งเศส) และ 7 Days in Entebbe (อังกฤษ)

นอกจากการผลิตภาพยนตร์เพื่อเหตุผลเชิงพาณิชย์แล้ว บริบททางการเมืองและสังคมของกลุ่มชาติสหรัฐอเมริกาและพันธมิตร คือปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวพันกับการผลิตภาพยนตร์ก่อการร้าย ด้วยประเทศเหล่านี้คือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุก่อการร้ายโดยตรง เพราะเป็นชาติเป้าหมายหลักที่กลุ่มก่อการร้ายมุ่งโจมตี ซึ่งสาเหตุสำคัญมาจากความขัดแย้งเรื่องประเทศตะวันตกและพันธมิตรเข้าแทรกแซงกิจการภายในของประเทศอื่นๆบ่อยครั้ง รวมถึงการที่สหรัฐอเมริกาและชาติพันธมิตรสนับสนุนอิสราเอลให้ก่อตั้งประเทศขึ้นในดินแดนชาวมุสลิม ซึ่งทำให้กลุ่มชาติอาหรับและมุสลิมไม่พอใจเป็นอย่างยิ่ง กระทั่งแสดงการต่อต้านโดยการก่อการร้ายและใช้ความรุนแรงหลายรูปแบบ ซึ่งสถานการณ์นั้นทำให้ชาติตะวันตกและพันธมิตรตกอยู่ในวังวนของการถูกก่อการร้ายอย่างต่อเนื่องยาวนาน ซึ่งทำให้กับประเทศตะวันตกและพันธมิตรที่ต่างผลิตภาพยนตร์เป็นอุตสาหกรรมพากันผลิตภาพยนตร์ก่อการร้ายขึ้นจำนวนมาก นัยหนึ่งเพื่อผลกำไรเชิงพาณิชย์ อีกนัยหนึ่งเพื่อต่อต้านการก่อการร้าย โดยชาติตะวันตกมีนโยบายแอบแฝงเรื่องการใช้อำนาจอ่อน (Soft Power) ผ่านสื่อบันเทิงในการทำสงครามต่อต้านการก่อการร้าย ไปพร้อมๆกับการใช้พลังอำนาจทางการทหารในการหยุดยั้งการก่อการร้ายนั่นเอง

กลุ่มชาติอาหรับและมุสลิม มีภาพยนตร์ 2 เรื่องที่ถูกผลิตขึ้นโดยกลุ่มกลุ่มชาติอาหรับและมุสลิม ประกอบด้วยเรื่อง Valley of the Wolves: Iraq (ตุรกี) และเรื่อง Long Road to Heaven (อินโดนีเซีย)

สำหรับบริบททางการเมืองและสังคมของตุรกีนั้นอธิบายอย่างรวบรัดได้ว่าตุรกีเป็นประเทศมุสลิมที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับทั้งประเทศอาหรับและประเทศตะวันตก ด้วยตุรกีคือหนึ่งในสมาชิกนาโต้ หรือองค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ (North Atlantic Treaty Organization) ที่มีบทบาทในด้านการทหารและการเมืองในยุโรปมายาวนาน ประชาชนชาวตุรกีเกือบทั้งประเทศนับถือศาสนาอิสลามมาแต่บรรพบุรุษ ชาวตุรกีจึงมีความผูกพันกับประเทศมุสลิมอื่นๆอย่างมากด้วย ประเทศตุรกีประสบปัญหาการก่อการร้ายบ่อยครั้ง กลุ่มก่อการร้ายสำคัญในประเทศนี้คือ กลุ่ม DHKP/C ซึ่ง ดลยา เทียนทอง (2550/82) ระบุถึงพฤติกรรมของกลุ่มก่อการร้ายกลุ่มนี้ไว้ว่า “ปี 1990 ได้เริ่มปฏิบัติการโจมตีผลประโยชน์ของต่างชาติ โดยได้สังหารทหารสหรัฐฯ 2 นาย และทำร้ายทหารสหรัฐฯ 1 นายจนได้รับบาดเจ็บสาหัส เพื่อต่อต้านการทำสงครามอ่าวเปอร์เซียในปี 1990 รวมถึงการยิงปืนอาวุธโจมตีสถานกงสุลของสหรัฐฯในนครอิสตันบูลในปี 1992 ”

ส่วนบริบททางการเมืองและสังคมของอินโดนีเซีย สรุปพอสังเขปได้ว่า อินโดนีเซีย เป็นประเทศที่มีหมู่เกาะจำนวนมาก มีประชากรหลากหลายเชื้อชาติ กลุ่มชนที่มีบทบาทมากได้แก่ชาวจาชา ชาวมลายูและชาวจีน ประเทศอินโดนีเซียมีความหลากหลายมากทั้งทางเชื้อชาติของกลุ่มคน และยังมีหลากหลายทางศาสนาด้วย แต่ศาสนาที่มีคนนับถือมากที่สุดในอินโดนีเซียคือ ศาสนาอิสลาม ดังนั้นอินโดนีเซียจึงมีความสัมพันธ์แน่นเหนียวกับชาติมุสลิมและอาหรับเป็นอย่างยิ่ง และด้วยประเทศอินโดนีเซียเป็นประเทศใหญ่ มีประชากรมากจึงมีปัญหาคความตึงเครียดทางการเมืองสูง โดยในอดีตที่ผ่านมาประเทศนี้ประสบปัญหาด้านการก่อการร้ายอย่างมากพอควร กลุ่มก่อการร้ายที่สำคัญของอินโดนีเซียคือกลุ่ม ยะมีอะห์ อีสลามียะห์ (Jemmah Islamiyah) หรือ เจไอ กลุ่มนี้มีอุดมการณ์มุ่งเน้นการสร้างรัฐอิสลามในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และต่อต้านชาติตะวันตกไปพร้อมๆกัน กลุ่มเจไอ ยังมีความเชื่อมโยงกับกลุ่มก่อการร้าย อัล-กออิดะห์ (Al-Qaeda) อีกด้วย กลุ่มเจไอ มีบทบาทก่อการร้ายครั้งสำคัญคือการวางระเบิดในเกาะบาหลี ที่มีผู้เสียชีวิตกว่า 202 คน โดยพวกเขาได้เงินทุนสนับสนุนการก่อการร้ายจากไอซามะ บิน ลาเดน สุภาค์พรพน ตั้งตรงไพโรจน์ (2549:52) ระบุถึงวัตถุประสงค์ของกลุ่มก่อการร้ายกลุ่มนี้ไว้ว่ามีสองด้านคือ “1 เพื่อสถาปนา

วารสารวิชาการระดับชาติที่ได้รับการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กลุ่มที่ 1

รัฐอิสลาม อันประกอบด้วยอินโดนีเซีย มาเลเซีย ทางตอนใต้ของฟิลิปปินส์ (มินดาเนา) และอาจขยายไปถึงสิงคโปร์ บรูไน และทางตอนใต้ของประเทศไทย 2 ต้องการมีส่วนร่วมในอุดมการณ์ต่อต้านตะวันตกโดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาและประเทศพันธมิตร และร่วมทำสงครามศาสนาซึ่งนำโดยกลุ่มก่อการร้ายอัล-กออิดะห์ (Al-Qa'ida)" ขณะที่ Gunaratna, Rohan (2007:421) กล่าวถึงกลุ่มก่อการร้ายนี้ว่า "หลังเหตุการณ์ 9/11 กลุ่มยะมียะห์ อิสลามียะห์ (Jemmah Islamiyah) ในอินโดนีเซีย ได้โจมตีและวางแผนที่จะโจมตีเป้าหมายที่เป็นชาติตะวันตกและชาติพันธมิตรของตะวันตก แต่โดยเนื้อแท้แล้วกลุ่มนี้มีวัตถุประสงค์เฉพาะเรื่องการก่อตั้งรัฐอิสลามในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แต่อย่างไรก็ตามพวกเขาก็ได้โจมตีและสังหารชาติตะวันตกไปจำนวนมาก"

เมื่อพินิจไปที่ภาพยนตร์จากกลุ่มชาติอาหรับและมุสลิม จะพบว่ามี การประกอบสร้างเพื่อชี้ให้เห็นว่าวัฒนธรรมจากประเทศตะวันตกเป็นสิ่งบั่นทอนจารีตประเพณีอันดีของผู้นับถือศาสนาอิสลาม ดังนั้นกลุ่มก่อการร้ายจึงมุ่งโจมตีชาติตะวันตกเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับที่ เบน ดูเปร์ (2556:208) เขียนเอาไว้ว่า "สิ่งที่ประเทศมุสลิมกลัวที่สุดคือสิ่งที่พวกเขาเห็นว่าเป็นจักรวรรดินิยมทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมของโลกตะวันตกนั่นเอง ชาวตะวันตกพร้อมจะเข้าใจว่าความก้าวหน้าหมายถึงการมุ่งสู่ค่านิยมทางโลกแบบเสรีอย่างพวกตน แต่สำหรับชาวมุสลิมจำนวนมากแล้ว การปรับเปลี่ยนค่านิยมแบบตะวันตกนั้น ไม่เป็นที่ต้องการ"

กล่าวโดยสรุป บริบททางการเมืองและสังคมของกลุ่มชาติอาหรับและมุสลิมเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ภาพยนตร์จากทั้งสองประเทศดังกล่าวมีการประกอบสร้างการก่อการร้ายต่างไปจากภาพยนตร์ที่ผลิตโดยกลุ่มชาติตะวันตกอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะกับเรื่อง Valley of the Wolves: Iraq ที่ประกอบสร้างให้ฝ่ายผู้ก่อการร้ายเป็นฝ่ายถูกรังแกและต้องต่อสู้เพื่อความเป็นธรรม ส่วนสหรัฐอเมริกาเป็นผู้รุกรานที่โหดร้าย ซึ่งขัดแย้งอย่างสิ้นเชิงกับภาพยนตร์ที่ผลิตขึ้นจากชาติตะวันตก

กลุ่มชาติในเอเชีย สำหรับงานวิจัยชิ้นนี้คือศรีลังกา และฮ่องกง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของจีนแผ่นดินใหญ่ โดยศรีลังกาเป็นผู้ผลิตภาพยนตร์เรื่อง A Common Man ส่วนฮ่องกง ผลิตเรื่อง Ten Year

ประเทศศรีลังกา เป็นประเทศหนึ่งที่ประสบปัญหาความไม่สงบในประเทศมายาวนาน บริบททางสังคมและการเมืองของศรีลังกาเผชิญความขัดแย้งระหว่างประชากรสองเชื้อชาติ ที่ต่างกันในเชิงความเชื่อและศาสนาที่นำไปสู่การต่อสู้และการก่อการร้ายอยู่บ่อยครั้ง Gere, Francois (2007:379) กล่าวถึงบริบทการก่อการร้ายในศรีลังกาไว้ว่า "มีการใช้อาสาสมัครฆ่าตัวตายจำนวนมากในสถานการณ์ความขัดแย้งภายในประเทศศรีลังกา ซึ่งความขัดแย้งนี้เกิดขึ้นจากชาวสิงหลที่เป็นประชากรส่วนใหญ่ (ราว 74 เปอร์เซ็นต์ของประชากรทั้งหมด) กับผู้แบ่งแยกชาวทมิฬซึ่งเป็นคนกลุ่มน้อย โดยความขัดแย้งข้างต้นเริ่มขึ้นในปี 1975 แม้ความขัดแย้งนี้จะ เป็นเรื่องที่ถูกจำกัดอยู่ภายในภูมิภาค แต่ทว่ามีความรุนแรงที่เข้มข้นมาก"

สำหรับกลุ่มก่อการร้ายในศรีลังกาที่มีบทบาทสำคัญมากคือพยัคฆ์ทมิฬอีแลม หรือกลุ่ม Liberation Tigers of Tamil Ealam (LTTE) ซึ่งกลุ่มก่อการร้ายกลุ่มนี้ขึ้นชื่อเรื่องการลอบสังหารและการใช้ระเบิดฆ่าตัวตาย ซึ่งการก่อการร้ายที่เลวร้ายมากที่สุดครั้งหนึ่งในหน้าประวัติศาสตร์โลกคือ การที่กลุ่ม LTTE ใช้ระเบิดฆ่าตัวตายสังหารประธานาธิบดีราจีฟ คานธี ของอินเดียเมื่อปี ค.ศ. 1991 สำหรับความขัดแย้งในประเทศศรีลังกาได้ยุติลงในปี 2009 เมื่อกลุ่มชาวทมิฬที่พยายามแบ่งแยกประเทศถูกปราบปรามอย่างราบคาบ โดยภาพยนตร์เรื่อง A Common Man ประกอบสร้างเรื่องราวให้ชวนขบคิดว่า รัฐจะดำเนินการอย่างไรกับกลุ่มผู้ก่อการร้ายที่สังหารคนไปจำนวนมาก เพราะประชาชนเกิดความกังวลว่ากระบวนการยุติธรรมจะไม่สามารถลงโทษผู้ก่อการร้ายได้อย่างเหมาะสม

วารสารวิชาการระดับชาติที่ได้รับการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กลุ่มที่ 1

ส่วนบริบททางการเมืองและสังคมของฮ่องกงนั้นก็จัดว่ามีอิทธิพลโดยตรงต่อเนื้อหาในภาพยนตร์เรื่อง Ten Year อย่างยิ่ง กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ภาพยนตร์เรื่อง Ten Year ได้สะท้อนบริบททางสังคมและการเมืองของฮ่องกงไว้ในภาพยนตร์อย่างเด่นชัดนั่นเอง ด้วยภาพยนตร์เรื่องนี้แม้จะเป็นเรื่องแต่งและพูดถึงสังคมในอนาคต แต่เนื้อหาของภาพยนตร์มุ่งพาดพิงถึงสถานการณ์การเคลื่อนไหวทางการเมืองและสังคมในฮ่องกง ยุคร่วมสมัยอย่างตรงไปตรงมา เพราะในห้วงเวลาที่ภาพยนตร์เรื่องนี้ถูกผลิตขึ้น สังคมฮ่องกงมีความหวาดวิตกในด้านการเมืองการปกครองที่ถูกครอบงำโดยรัฐบาลจีนแผ่นดินใหญ่อย่างยิ่ง จนกระทั่งชาวฮ่องกงออกมาประท้วงรัฐบาลจีนอย่างกว้างขวาง ซึ่งการประท้วงข้างต้นเป็นที่รู้จักกันในชื่อ การปฏิวัติร่ม (Umbrella Revolution) ซึ่งที่มาของชื่อนั้นเกิดจากการที่ผู้ร่วมประท้วงใช้ร่มเป็นอุปกรณ์ป้องกันแก๊สน้ำตาและใช้เป็นสัญลักษณ์ในการประท้วงนั่นเอง

ชฎานิน เตียงพิทยากร (2562:64) กล่าวถึงความสัมพันธ์ของภาพยนตร์เรื่อง Ten year กับบริบททางการเมืองและสังคมในฮ่องกงไว้ดังนี้ “ Ten year (2015) คือหนังเรื่องสำคัญของวงการภาพยนตร์ฮ่องกงร่วมสมัยในโมฆยามที่แทบไม่เหลือเค้าของความรุ่งเรืองหลังการเติบโตของตลาดแผ่นดินใหญ่ เนื้อหาการเมืองดึงดูผู้ชมจนทำรายได้เกินคาด ทั้งที่โรงหนังเครือใหญ่พร้อมใจปฏิเสธการฉาย และคว้ารางวัลภาพยนตร์ยอดเยี่ยมประจำปี ภายใต้อุณหภูมิจของการชุมนุมประท้วงต่อต้านจีน “การปฏิวัติร่ม” (Umbrella Revolution) ในปี 2014”

เมื่อพิจารณาเนื้อหาของภาพยนตร์เรื่อง Ten Year จะพบว่าสอดคล้องอย่างยิ่งกับบริบททางการเมืองและสังคมฮ่องกงร่วมสมัย เพราะเนื้อหาในภาพยนตร์ประกอบสร้างว่า รัฐบาลจีนคือผู้สนับสนุนให้เกิดเหตุก่อการร้ายในสังคมฮ่องกง แล้วจะฉวยโอกาสประกาศใช้กฎหมายเพื่อควบคุมฮ่องกงอย่างเด็ดขาด ซึ่งการได้ปกครองฮ่องกงอย่างเบ็ดเสร็จถือเป็นความต้องการอย่างแรงกล้าของรัฐบาลจีนมาโดยตลอด การก่อการร้ายในภาพยนตร์เรื่องจึงเป็นเรื่องของการสร้างสถานการณ์ในประเทศนั่นเอง

อภิปรายผล

ปัจจุบันภาพยนตร์ก่อการร้ายนานาชาติเป็นภาพยนตร์ที่ถูกผลิตขึ้นในเชิงพาณิชย์เป็นสำคัญ ซึ่งการประกอบสร้างขึ้นของภาพยนตร์แต่ละเรื่องมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ ภาพยนตร์เหล่านี้แม้มีวัตถุประสงค์เพื่อความบันเทิงแต่ปัจจัยที่ส่งอิทธิพลต่อการประกอบสร้างนั้นมีความละเอียดอ่อนลึกซึ้ง และเมื่อมองลึกลงไป ในปัจจัยต่างๆเหล่านั้นพบว่า การประกอบสร้างภาพยนตร์นานาชาติไม่ได้เกิดขึ้นอย่างล่องลอย แต่มีการแฝงนัยทางอุดมการณ์ทางการเมือง ศาสนา สังคม และทัศนะจากผู้ผลิตและทัศนะจากเจ้าของทุนการผลิตด้วย นอกจากนี้การวิเคราะห์ถึงการประกอบสร้างภาพยนตร์นานาชาติยังต้องคำนึง ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมต่างๆด้วย เพราะการก่อการร้ายและสื่อภาพยนตร์นั้นมีการเคลื่อนไหวไปพร้อมกับบริบททางสังคมแวดล้อมอื่นๆในโลกด้วย ดังที่ White, Jonathan R. (2009:3) เคยกล่าวไว้ว่า “การก่อการร้ายถูกให้นิยามโดยผู้คนที่แตกต่างกันภายใต้การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและสังคม คำจำกัดความของการก่อการร้ายที่ถูกประกอบสร้างทางสังคมขึ้นมามากจะเปลี่ยนแปลงไปพร้อมกับกลุ่มคนที่ประกอบสร้างความจริงนั้น ความหมายของการก่อการร้ายนั้นจะคลุมเครือหรือน่าตื่นกลัว ขึ้นอยู่กับผู้ประกอบสร้างความจริงว่าต้องการประกอบสร้างความจริงอย่างไร”

สำหรับผลการศึกษาวิจัยเรื่องการประกอบสร้างการก่อการร้ายในภาพยนตร์นานาชาติ เมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบต่างๆของการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ โดยพิจารณาร่วมกับปัจจัยภายในและภายนอกของภาพยนตร์ ทำให้เกิดข้อสรุปที่น่าสนใจซึ่งบ่งชี้ว่า ภาพยนตร์นานาชาติมีการประกอบสร้างภาพยนตร์โดยอาศัยองค์ประกอบ

วารสารวิชาการระดับชาติที่ได้รับการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กลุ่มที่ 1

การเล่าเรื่องตามมาตรฐานของภาพยนตร์ทั่วไป โดยภาพยนตร์ทั้งหมด มีการประกอบสร้างให้ตัวละครแบ่งเป็นฝ่ายดีและฝ่ายร้าย ซึ่งพระเอกคือฝ่ายที่ชนะในตอนจบ แม้ภาพยนตร์บางเรื่องจะกำหนดให้ผู้ก่อการร้ายมีบทบาทเป็นตัวเอกหรือตัวละครที่ดำเนินเรื่องหลัก แต่ท้ายที่สุดภาพยนตร์มักกำหนดให้ผู้ร้ายเป็นฝ่ายพ่ายแพ้ ซึ่งอาจหมายถึงความตายหรือการยอมจำนนก็ตามที่ ซึ่งการที่ภาพยนตร์ส่วนมากประกอบสร้างให้ผู้ก่อการร้ายต้องพ่ายแพ้ไปในท้ายที่สุดเป็นเพราะผู้ภาพยนตร์มีทัศนคติการใช้ความรุนแรงกระทำต่อคนอื่น ๆ เป็นภัยสังคมที่ร้ายแรงจึงต้องขจัดไป อย่างไรก็ตามการนำเสนอในลักษณะข้างต้นจัดเป็นเรื่องปกติที่พบได้เป็นประจำในภาพยนตร์บันเทิง ด้วยผู้ผลิตภาพยนตร์ส่วนมาก ผลิตภาพยนตร์ขึ้นตามชนบของ Genre ที่มักจะนำเสนอประเด็นความดีย่อมชนะความอยู่เสมอ ดังนั้นปัจจัยเรื่อง Genre ถือว่ามีอิทธิพลต่อการประกอบสร้างภาพยนตร์ก่อการร้ายอยู่พอสมควร

ความขัดแย้งจัดเป็นประเด็นสำคัญในการศึกษาเกี่ยวกับการก่อการร้ายเสมอ ด้วยเพราะการก่อการร้ายเกิดขึ้นจากความไม่พึงพอใจระหว่างกลุ่มคนสองฝ่าย ความขัดแย้งจึงถือเป็นรากเหง้าที่แท้จริงของการก่อความรุนแรงทั่วโลก ขณะเดียวกันในการผลิตภาพยนตร์ทั่วไป ความขัดแย้งก็คือแรงขับเคลื่อนในภาพยนตร์เมื่อผู้ผลิตต้องการสร้างภาพยนตร์ พวกเขาจะมองหาความขัดแย้งที่คาดว่าสังคมจะสนใจ ด้วยเหตุผลข้างต้นจึงทำให่วงการภาพยนตร์หันมาสนใจเรื่องเกี่ยวกับการก่อการร้ายซึ่งระบอบไปทั่วทุกภูมิภาคของโลกหลังปี ค.ศ. 2001 เป็นต้นมา สำหรับผลของการวิจัยเกี่ยวกับความขัดแย้งที่ถูกประกอบสร้างในภาพยนตร์พบว่า ภาพยนตร์นานาชาติส่วนมากมีการนำเสนอเรื่อง ความขัดแย้งระหว่างชาติตะวันตกกับชาติอาหรับและมุสลิมเป็นหลัก ด้วยความขัดแย้งข้อนี้เป็น ความขัดแย้งระดับนานาชาติ และเป็นสาเหตุสำคัญของก่อการร้ายในยุคร่วมสมัย สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการประกอบสร้างความขัดแย้งเรื่องนี้ มีสองด้าน ด้านหนึ่ง คือ ภาพยนตร์นานาชาติได้นำข้อมูลอันเป็นข้อเท็จจริงมาประกอบสร้างเป็นภาพยนตร์บันเทิง ซึ่งข้อเท็จจริงเหล่านี้จัดเป็นเรื่องจริง (Non-fiction) ที่ผู้ผลิตนำมาเรียบเรียงหรือดัดแปลงให้เหมาะสมกับความเป็นภาพยนตร์ ดังนั้นเองภาพยนตร์ที่สร้างมาจากเรื่องจริงจึงต้องสอดคล้องไปกับภาวะความเป็นไปของสังคมโลก ส่วนปัจจัยอีกประการที่มีอิทธิพลต่อการประกอบสร้างความขัดแย้งระหว่างชาติตะวันตกกับชาติอาหรับและมุสลิม คือ ปัจจัยด้านบริบททางการเมือง และสังคมของนานาประเทศ ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาอันละเอียดอ่อนข้อนี้ด้วยความขัดแย้งระหว่างชาติตะวันตกกับชาติอาหรับและมุสลิมนี้ เกี่ยวพันกับหลากหลายประเทศ ซึ่งแบ่งได้อย่างน้อยสองกลุ่มคือ กลุ่มประเทศตะวันตกที่นำโดย สหรัฐอเมริกาและชาติพันธมิตร กับกลุ่มประเทศอาหรับและมุสลิม โดยสาเหตุความขัดแย้งหลักมาจาก ชาติอาหรับและมุสลิม มีทัศนคติว่า สหรัฐอเมริกาและชาติพันธมิตร ช่มเหง รังแกประเทศอาหรับและมุสลิม และวัฒนธรรมของชาติตะวันตกบั่นทอนทำลายสังคมมุสลิมมายาวนาน ดังนั้นกลุ่มก่อการร้ายที่เป็นชาวมุสลิมหัวรุนแรงจึงก่อเหตุรุนแรงเพื่อต่อสู้กับชาติมหาอำนาจจากตะวันตก สอดคล้องกับที่ ศราวูมิ อารีย์ (2550:150) ระบุว่า “มหาอำนาจโดยเฉพาะสหรัฐฯ คือต้นตอสำคัญที่ทำให้โลกมุสลิมถูกเอารัดเอาเปรียบและถูกกดขี่ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม และศาสนา ฉะนั้นเป้าหมายทางการเมืองคือทำสงครามกับมหาอำนาจโดยใช้ความรุนแรง” ขณะเดียวกัน สหรัฐอเมริกาและชาติตะวันตกก็ได้ร่วมกันประกาศสงครามต่อต้านการก่อการร้ายเป็นการตอบโต้ อันนำไปสู่ปัญหาที่ยังไม่อาจแก้ไขให้จบได้โดยเร็ว ซึ่งปัจจัยในด้านบริบททางการเมือง และสังคมของนานาประเทศข้อนี้จึงเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการประกอบสร้างภาพยนตร์และต่อการวิจัยศึกษาภาพยนตร์

ส่วนความขัดแย้งด้านอุดมการณ์ทางการเมือง ก็จะมีปรากฏในภาพยนตร์หลายเรื่อง แต่โดยมากถูกประกอบสร้างเด่นชัดในภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาก่อการร้ายในช่วงยุคสงครามเย็น ทั้งนี้เนื่องมาจากความขัดแย้งดังกล่าวเป็นสิ่งที่ปัญหาสำคัญของยุคสงครามเย็น ส่วนความขัดแย้งอีกด้านที่ถูกประกอบสร้าง

วารสารวิชาการระดับชาติที่ได้รับการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กลุ่มที่ 1

ในภาพยนตร์นานาชาติ คือความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับรัฐบาล โดยภาพยนตร์จากทวีปเอเชียได้นำเสนอให้เห็นว่าการก่อการร้ายสามารถเกิดขึ้นได้จากความไม่พึงพอใจเล็กๆของประชาชน ที่หากรัฐบาลไม่แก้ไขให้ทันทั่วทั้งที่ อาจบานปลายสู่เหตุรุนแรงเพิ่มมากขึ้นด้วย การที่ภาพยนตร์จากเอเชียมักประกอบสร้างความขัดแย้งลักษณะนี้เกิดจากปัจจัยทางสังคมและการเมืองของเอเชีย ที่เหตุก่อการร้ายมักเกิดจากสาเหตุภายในประเทศ แตกต่างจากชาติตะวันตกและอาหรับที่มีความขัดแย้งในระดับนานาชาติมากกว่า

พื้นที่ในการก่อการร้าย ปกติคือเกณฑ์อย่างหนึ่งที่ถูกใช้เพื่อจำแนกการก่อการร้าย ซึ่งหากนำมาวิเคราะห์ ภาพยนตร์ก็จะพบว่าสามารถแบ่งพื้นที่ก่อการร้ายในภาพยนตร์ได้สองกลุ่มใหญ่ คือ การก่อการร้ายภายในประเทศ และการก่อการร้ายระหว่างประเทศ โดยการก่อการร้ายภายในประเทศนั้นเป็นเหตุการณ์ที่สามารถพบได้ทั่วไปในหลายประเทศ เพียงแต่ระดับความรุนแรงนั้นอาจมีความแตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ ซึ่งการก่อการร้ายลักษณะนี้เกิดจากความไม่พึงพอใจของบางกลุ่มชนที่มีต่อผู้ปกครอง ซึ่งหากรัฐบาลไม่เร่งแก้ไขก็อาจบานปลายเป็นภัยต่อประชาชนในประเทศ ส่วนการก่อการร้ายในพื้นที่นานาชาตินั้น ปรากฏในภาพยนตร์ส่วนใหญ่ที่นำมาศึกษา วิเคราะห์ได้ว่าเกิดจากบริบทแท้จริงทางการเมืองและสังคมของชาติต่างๆที่ผู้ก่อการร้ายในยุคปัจจุบันมักปฏิบัติการเป็นเครือข่ายการก่อการร้ายข้ามชาติ และหลายประเทศมีความขัดแย้งระหว่างกัน ประกอบกับนานาชาติในปัจจุบันสามารถคมนาคมถึงกันโดยง่ายดาย ทำให้ผู้ก่อการร้ายหลายประเทศข้ามพรมแดนระหว่างประเทศไปก่อเหตุในประเทศอื่นๆได้โดยสะดวก

สำหรับการศึกษาด้านช่วงเวลาในภาพยนตร์ พบว่าภาพยนตร์มักประกอบสร้างเรื่องราวให้เกิดขึ้นในช่วงเวลาสองยุคคือ ยุคสงครามเย็น และยุคการก่อการร้ายสมัยใหม่ โดยทั้งสองยุคมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ ยุคสงครามเย็น ประเด็นการก่อการจะเกี่ยวพันกับความขัดแย้งทางอุดมการณ์การเมืองเป็นหลัก เพราะปัจจัยด้านบริบททางการเมืองในช่วงยุคสงครามเย็นนั้นมีการขยายตัวของลัทธิคอมมิวนิสต์ที่แพร่ไปในหลายประเทศ และผู้ก่อการร้ายส่วนมากในยุคนั้นมีความฝักใฝ่ในลัทธิคอมมิวนิสต์ ขณะที่ยุคการก่อการร้ายสมัยใหม่ ซึ่งปรากฏในภาพยนตร์ส่วนใหญ่ นั้น จะมีประเด็นเกี่ยวพันกับการก่อการร้ายที่ต่อต้านชาติตะวันตกและแอบแฝงประเด็นทางศาสนาไว้ด้วย โดยการประกอบสร้างในภาพยนตร์ลักษณะข้างต้นเป็นผลมาจากบริบททางศาสนา ทางการเมืองและสังคมของประเทศผู้ผลิตภาพยนตร์ที่ส่วนมากล้วนประสบเหตุรุนแรงจากผู้ก่อการร้ายกลุ่มนี้ อย่างไรก็ตามก็ยังมีข้อสังเกตว่า แม้ในปัจจุบันกลุ่มก่อการร้ายหลายกลุ่มมักยึดเอาอุดมการณ์ทางศาสนาเป็นแรงบันดาลใจในการก่อเหตุ แต่ภาพยนตร์ส่วนมากมักไม่พาดพิงไปประเด็นทางศาสนามากนัก ซึ่งวิเคราะห์ได้ว่าศาสนาเป็นเรื่องละเอียดอ่อนที่ผู้ผลิตภาพยนตร์ไม่ต้องการสร้างความขัดแย้งด้านนี้เท่าใดนัก เพราะผู้ผลิตภาพยนตร์ต่างมองว่า กลุ่มก่อการร้ายจะยกคำสอนศาสนามาตีความอย่างไม่ถูกต้อง เพื่อเรียกศรัทธาจากผู้ร่วมขบวนการและสร้างความชอบธรรมแก่กลุ่มตน สอดคล้องกับที่ เกษม อัจฉมาสัย (2549:143) วิพากษ์ถึงกลุ่มมุสลิมหัวรุนแรงที่มักแอบอ้างหลักศาสนาผิดๆเพื่อก่อความรุนแรงว่า “การที่มุสลิมกลุ่มหนึ่ง สวมรอยอ้างเอาหลักการของศาสนาอิสลามขึ้นมาปลุกกระดมต่อสู้เพื่อเหตุผลใดก็ตาม แต่อ้างว่าเป็นการทำ ยีฮาด (Jihad) หรือสงครามศักดิ์สิทธิ์ (Holy War) นั้น ถือได้ว่าเป็นการกระทำที่บิดเบือนหรืออ้างหลักการอิสลามแบบผิดๆและร้ายแรง” ดังนั้นผู้ผลิตภาพยนตร์นานาชาติในปัจจุบันจึงหันเหไปจับเน้นเรื่องความขัดแย้งทางโลกแทน ด้วยเรื่องทางโลกและทางสังคมนั้นมีความชัดเจนและไม่เปราะบางเท่าเรื่องทางศาสนา โดยภาพยนตร์ส่วนมากมักประกอบสร้างให้กลุ่มก่อการร้ายที่

วารสารวิชาการระดับชาติที่ได้รับการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กลุ่มที่ 1

ส่วนหนึ่งเป็นชาวอาหรับและมุสลิมหัวรุนแรงมุ่งโจมตีชาติตะวันตกและพันธมิตรของชาติสหรัฐ ด้วยมองว่าชาติเหล่านั้นสนับสนุนระบอบทุนนิยมและเป็นตัวการทำลายสังคมที่สงบสุข

ทางด้านมุมมองการเล่าเรื่อง ภาพยนตร์แต่ละเรื่องมักเลือกประกอบสร้างผ่านมุมมอง 3 ลักษณะดังนี้คือ มุมมองจากผู้ก่อการร้าย มุมมองจากเจ้าหน้าที่รัฐ และมุมมองแบบผสมผสาน ผลจากการวิจัยสรุปได้ว่า ภาพยนตร์ส่วนมากมักใช้มุมมองการเล่าแบบผสมผสาน คือมีการเล่าเรื่องผ่านทั้งมุมมองของผู้ก่อการร้าย เจ้าหน้าที่รัฐ และมุมมองของประชาชนไปพร้อมๆกัน ซึ่งการที่ภาพยนตร์เลือกใช้มุมมองลักษณะนี้ก็เพราะว่า เมื่อเกิดเหตุก่อการร้ายขึ้นในทีใดก็ตาม ย่อมมีบุคคลสามฝ่ายนี้เสมอที่ต้องเกี่ยวข้อง ด้วยฉะนั้นหากมีการผสมผสานมุมมองของทุกฝ่ายเข้าด้วยกัน ย่อมส่งผลให้ผู้ผลิตสามารถแสดงทัศนะที่หลากหลายได้ ขณะเดียวกันก็สามารถทำให้การประกอบสร้างภาพยนตร์ชวนติดตามเพิ่มมากขึ้นด้วย นอกจากนี้การใช้มุมมองผสมผสานนอกจากสอดคล้องกับสถานการณ์ความเป็นจริง ยังจัดเป็นกลวิธีการประกอบสร้างสารเพื่อความบันเทิงที่มีประสิทธิภาพด้วย

สำหรับการประกอบสร้างจุดจบของเรื่อง ผลการวิจัยพบว่าภาพยนตร์มีการจบเรื่อง 2 รูปแบบคือ จบเรื่องโดยให้ผู้ก่อการร้ายหลบหนีไปได้ และการจบเรื่องโดยให้ผู้ก่อการร้ายถูกกำจัดลง ซึ่งภาพยนตร์ส่วนใหญ่เลือกจบแบบหลัง โดยให้ผู้ก่อการร้ายถูกกำจัดหรือถูกลงโทษ ซึ่งเมื่อพินิจถึงสาเหตุการจบของภาพยนตร์ส่วนใหญ่แล้วพบว่า เกิดจากปัจจัยภายในอุตสาหกรรมภาพยนตร์ที่มักมีการทำซ้ำรูปแบบการเล่าเรื่องจนเกิดเป็น Genre ต่างๆของภาพยนตร์ และเกือบทุก Genre มักต้องสร้างตอนจบให้ถึงจุดสูงสุดทางอารมณ์และทางการดำเนินเรื่อง นั่นคือการทำให้ผู้ร้ายตายหรือได้รับโทษตามความผิด ซึ่งภาพยนตร์บันเทิงส่วนใหญ่ในโลกล้วนมีการประกอบสร้างให้มีการจบในลักษณะเช่นนั้น ทั้งนี้เพื่อให้ภาพยนตร์สามารถตอบสนองความบันเทิงได้ตามขนบของ Genre ขณะเดียวกันก็เพื่อเป็นการสร้างเสริมคุณธรรมที่ดีแก่สังคมโดยการประกอบสร้างให้เห็นว่าผู้ก่อการร้ายที่ใช้ความรุนแรง สร้างความเดือดร้อนแก่สังคม มักพบจุดจบที่สาสมกับความผิดเสมอ

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยในอนาคต

1 ควรมีการศึกษาการรับรู้และการใช้ประโยชน์ของผู้ชมที่มีต่อการชมภาพยนตร์การก่อการร้าย เพื่อให้ได้ข้อมูลจากกลุ่มผู้ชมว่าสามารถรับรู้สิ่งที่ผู้ผลิตภาพยนตร์ต้องการสื่อสารได้มากหรือน้อยเพียงใด รวมถึงผู้รับชมสามารถนำสิ่งที่ได้รับชมจากภาพยนตร์ไปใช้ประโยชน์ในด้านใดบ้าง โดยผลการศึกษาคาดว่าจะมีประโยชน์ต่อการวางแผนรับมือกับภัยก่อการร้ายที่อาจมาถึงตัวผู้ชมได้

2 ควรมีการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภัยการก่อการร้ายในละครโทรทัศน์ที่ปรากฏในประเทศตะวันตกเปรียบเทียบกับละครโทรทัศน์ที่ถูกผลิตขึ้นในประเทศแถบอาหรับและมุสลิม เพื่อหาความเหมือนและความแตกต่างในการประกอบสร้างในสื่อทั้งสองกลุ่มประเทศ ด้วยประเทศกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีความขัดแย้งกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งจะช่วยให้เกิดองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษารื่องสื่อกับภัยก่อการร้ายต่อไปในอนาคต

วารสารวิชาการระดับชาติที่ได้รับการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กลุ่มที่ 1

บรรณานุกรม

- เกษม อัชฌาชัย. (2549) **ก่อการร้ายทำลายล้างโลก**. กรุงเทพฯ : หลักพิมพ์, หน้า143 [Kasem Archasai. (2007) **Terrorism Destroys the World**. Bangkok : Lakpim.,p143]
- เคลาส์, ดอดด์. (2557) **ภูมิรัฐศาสตร์**. จิตติภัทร พูนขำ แปล. กรุงเทพฯ :โอเพนเวิลด์ส์.หน้า251 [Klaus, Dodds. (2014) **Geopolitics**. Jittipat Poonkam , Trans. Bangkok : Openworlds., p251]
- ชฎานิน เตียงพิทยากร. (2562) “ Ten Year Thailand” **สตาร์พิกส์**. 54, (896) (มกราคม), หน้า64 [Chayanin Tiangpittayakorn. (2019) “ Ten Year Thailand” **Starpics**. 54,(896) (January), p64]
- ดลยา เทียนทอง (2550) **ปฐมบทการก่อการร้าย รากเหง้า ความเป็นไป และพลวัต**. กรุงเทพฯ :จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, หน้า82. [Dollaya Tiantong. (2007) **Terrorism : Origin and Its Dynamics**. Bangkok : Chulalongkorn University, p82]
- ทหารประชาธิปไตย (2561) “การก่อการร้าย” **สยามรัฐ**. 65, (23) 16-22 กุมภาพันธ์, หน้า24. [Democratic Soldier. (2018) “Terrorism” **Siamrath**. 65, (23) Febuary,16-22.,p24]
- สุภาคีพรรณ ตั้งตรงไพโรจน์. (2549) **เจไอคืออะไร**. กรุงเทพฯ:โอเพนบุ๊คส์,หน้า52 [Supapan Tangtongpairoj.(2006) **What is J.I.?** Bangkok :Openbooks., p52]
- ศราวดี อารีย์. (2550) **การก่อการร้าย : มุมมองของโลกอิสลาม**. กรุงเทพฯ:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า150 [Srawut Aree (2007) **Terrorism in Islamic World's Perspective**. Bangkok : Chulalongkorn University.,p150]
- เบน ดูเปร (2556) **50 คำตอบที่บอกว่าโลกคิดอะไร**. สุริยา นภาพร. แปล กรุงเทพฯ : อัมรินทร์. หน้า208. [Ben Dupre. (2013) **50 Big Ideas You Really Need to Know**. Suriya Napaporn. Trans Bangkok : Amarin.p208]
- Abadinsky, Howard. (2007) **Organized Crime**. Australia : Thomson Wadsworth.,p5
- Burke, Roger Hopkins. (2009) **An Introduction to Criminological Theory**. London : Routledge.,p322
- Gere, Francois. (2007) “Suicide Operation: Between War and Terrorism” **The History of Terrorism**. Gerrard Chaliand and Arnaud Blin. (Eds.) California : University of California Press.,p379
- Gunaratna, Rohan. (2007) “Terrorism in Southeast Asia-Threat and Response” **The History of Terrorism**. Gerrard Chaliand and Arnaud Blin. (Eds.) Los Angeles : University of California Press, p421
- Morgan, Matthew. (2009) “The Origins of the New Terrorism” **Violence and Terrorism**. Thomas J. Badey. (ed.) .Boston:Mcgraw-Hill.p9
- Martin, Gus. (2013) **Understanding Terrorism**. London : Sage.p97
- Pollard, Neal A. (2005) “Globalization’s Bastards:Illegitimate Non-State Actors in International Law” **Networks, Terrorism and Insurgency**. Robert T. Bunker. (ed.) New York : Routledge, p48.
- White, Jonathan R. (2009) **Terrorism and Homeland Security**. Belmont : Wadsworth Cengage Learning.,p3